Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Postoje české veřejnosti k zavedení eura v kontextu průzkumů veřejného mínění

Nikol Štofiková

© 2025 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nikol Štofiková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Postoje české veřejnosti k zavedení eura v kontextu průzkumů veřejného mínění

Název anglicky

Czech public's attitude towards the introduction of euro in the context of public opinion surveys

---

Cíle práce

Česká republika se 1. května 2004 stala členem Evropské unie. V přístupové smlouvě se zavázala k přijetí jednotné evropské měny. Termín, ke kterému bude ČR usilovat o přijetí eura, určí vláda. Členství v eurozóně je podmíněno splněním ekonomických a právních kritérií, které vymezila Maastrichtská smlouva. Spolu s politickým významem eura při sjednocování Evropy přináší tato měna též četné ekonomické efekty. Ekonomická debata o přínosech a nákladech jednotné evropské měny je bohatá na zdůrazňování řady rizik. Téma zavedení eura v České republice tak rozděluje nejen českou společnost, ale i současnou vládu.
Hlavním cílem bakalářské práce je statistická analýza názorů české veřejnosti na budoucnost Evropské unie a přijetí eura. Dílčími cíli jsou: statistický pohled na vývoj postojů/názorů v čase; identifikace faktorů, které názory a postoje české veřejnosti k zavedení eura významně ovlivňují.

Metodika

Studentka bude pracovat s primárními daty získanými z průzkumů veřejného mínění (výzkumný program Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy) realizovaných Centrem pro výzkumy veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR. Data z průzkumů budou vyhodnocena pomocí vhodných metod analýzy kvalitativních znaků s využitím specializovaného statistického softwaru Statistica.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

Česká republika, euro, eurozóna, Evropská unie, měna, postoj, veřejné mínění

Doporučené zdroje informací

BUDÍKOVÁ, M., KRÁLOVÁ, M., MAROŠ, B.: Průvodce základními statistickými metodami. Praha, Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3243-5.

FAY, M. P., BRITTAIN, E., H.: Statistical Hypothesis Testing in Context. Cambridge Series in Statistical and Probabilistic Mathematics. Cambridge University Press, 2022. ISBN 9781108528825.

FIALA, P., KRUTÍLEK, O., PITROVÁ, M.: Evropská unie. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. ISBN 978-80-7325-450-6.

LACINA, L.: Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-560-5.

LEHMANN, P., J.: The future of the Euro currency. John Wiley & Sons Inc., 2019. ISBN 978-1-78630-313-4.

MARKOVÁ, J., HAVLOVÁ, H. a kol.: Ekonomická diplomacie nové doby. Professional publishing, Praha 2020. ISBN 978-80-88260-44-8.

PECÁKOVÁ, I.: Statistika v terénních průzkumech. Professional publishing, Praha 2011 ISBN 978-80-88260-10-3.

ŘEZANKOVÁ, H.: Analýza dat z dotazníkových šetření. Professional publishing, Praha 2007. ISBN 978-80-86946-49-8.

ZAHRADNÍK, P.: Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence. Beckova edice ekonomie. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-472-4.

Předběžný termín obhajoby

2024/25 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radka Procházková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 09. 06. 2024

doc. Ing. Tomáš Hlavsa, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 04. 11. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2025

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "**Postoje české veřejnosti k zavedení eura v kontextu průzkumů veřejného mínění**" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 03. 2025 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Radce Procházkové, Ph.D. za její cenné rady, trpělivost a vstřícný přístup během konzultací a celého zpracovávání této bakalářské práce.

Postoje české veřejnosti k zavedení eura v kontextu průzkumů veřejného mínění

Abstrakt

Předložená bakalářská práce se zabývá statistickou analýzou postojů české veřejnosti k zavedení eura a spokojenosti s členstvím České republiky v Evropské unii. Jsou analyzovány závislosti mezi vybranými kvalitativními znaky – uvedené postoje, pohlaví, věk a nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Analýza je provedena na základě primárních dat z výzkumu veřejného mínění konaného Centrem pro výzkum veřejného mínění. Tento průzkum byl konán v dubnu a květnu roku 2023. Pomocí metody testování nezávislosti jsou identifikovány statisticky významné vztahy mezi kvalitativními znaky a následně je zkoumána jejich síla.

Z provedených analýz vyplynulo, že i přes to, že jsou Češi převážně spokojeni s členstvím České republiky v EU, jsou dlouhodobě odmítaví vůči přijetí eura jako měny ČR. Zjištěno také bylo, že s postupně nižším věkem a vyšším dosaženým vzděláním roste tendence být otevřenější vůči přijetí eura a spokojenější s členstvím v Evropské unii.

Klíčová slova: Česká republika, euro, eurozóna, Evropská unie, měna, postoj, veřejné mínění

Czech public's attitude towards the introduction of euro in the context of public opinion surveys

Abstract

The submitted thesis deals with a statistical analysis of the attitudes of the Czech public towards introduction of the euro and satisfaction with the membership of the Czech Republic in the European Union. The dependence among the selected qualitative characteristics, the attitudes, gender, age and the highest level of education of the respondents is analysed. The analysis is based on primary data from public opinion research conducted by the Czech Centre for Public Opinion Research. This research was conducted in April and May 2023. Using the methods of independence testing, statistically significant relationships between qualitative features are identified and their strength is subsequently examined.

The analysis showed that, even though the Czech public is mostly satisfied with the Czech Republic's membership in the EU, they are long-term opposed to the introduction of euro as the currency of the Czech Republic. It was also found that with the progressively younger age and higher reached education, the tendency to be more open to accept euro and the satisfaction with membership in the EU grows.

Keywords: Czech Republic, euro, eurozone, European Union, currency, attitude, public opinion

Obsah

1 Úvod **10**

2 Cíl práce a metodika **11**

2.1 Cíl práce 11

2.2 Metodika 11

2.2.1 Dotazníková šetření jako zdroj primárních dat 11

2.2.2 Definice kvótního výběru a jeho reprezentativnost 13

2.2.3 Testování závislosti kvalitativních znaků 13

3 Teoretická východiska **16**

3.1 Vymezení Evropské unie 16

3.1.1 Historie EU 16

3.1.2 Instituce EU 19

3.1.3 Evropská integrace 20

3.1.4 Vlny rozšíření ES a Evropské unie 21

3.2 Evropská měnová unie 22

3.2.1 Konvergenční kritéria 23

3.2.1.1 Česká republika a plnění konvergenčních kritérií 24

3.2.2 Vývoj přijetí eura členskými státy EU 24

3.3 Význam eura v české ekonomice 25

3.3.1 Rizika přijetí eura v České republice 25

3.3.2 Výhody přijetí eura v České republice 26

3.4 Výzkumy veřejného mínění 27

3.4.1 Agentury zabývající se průzkumem veřejného mínění 28

4 Vlastní práce **31**

4.1 Statistická analýza názorů české veřejnosti k zavedení eura v ČR a spokojenosti s členstvím v EU 31

4.1.1 Popis struktury výběrového souboru a odpovědí na otázky týkající se postoje k zavedení eura a spokojenosti s členstvím v EU 31

4.1.2 Vliv pohlaví na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky 37

4.1.3 Vliv věku na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky 39

4.1.4 Vliv nejvyššího dosaženého vzdělání na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky ... 42

4.2 Vývoj postojů české veřejnosti spojených s Evropskou unií a přijetím eura ... 46

5 Výsledky a diskuse **49**

6 Závěr **51**

7 Seznam použitých zdrojů 53
7.1 Knižní zdroje 53
7.2 Elektronické zdroje 54
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek 57
8.1 Seznam obrázků 57
8.2 Seznam tabulek 57
8.3 Seznam grafů 57
8.4 Seznam použitých zkratek 57
Přílohy 59

1 Úvod

Česká republika se vstupem do Evropské unie zavázala přijmout euro za svou měnu. Přijetí jednotné měny však může znamenat spoustu změn nejen v ekonomice, ale také ve společnosti. Od přepočítávání korun na eura po národní hrdost, z druhé strany ale také podpora hospodářského růstu státu či vize o užívání jednotné měny po celé Evropě – to je pouze pár z mnoha postojů, které zastává obyvatelstvo ČR. Pohled na tyto změny se napříč českou společností liší, což může být zapříčiněno řadou faktorů.

Názory ve společnosti jsou často zjišťovány pomocí průzkumů veřejného mínění, které se soustředí na mnoho témat relevantních pro obyvatelstvo. V rámci těchto průzkumů lze vidět nejen konkrétní postoje, ale často také jakési spojitosti mezi nimi a některými dalšími názory či vlastnostmi konkrétní skupiny obyvatelstva. Je důležité vidět, jaká atmosféra panuje ve společnosti a vést diskusi ohledně zásadních rozhodnutí, a tomu tyto průzkumy napomáhají. Je však snadné využít výsledků těchto průzkumů pro manipulaci například zveřejněním kusých informací, vytržením z kontextu či naprostým zfalšováním, a proto je samotný způsob zveřejnění výsledků rovněž důležitý.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je statistická analýza názorů české veřejnosti na spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii a přijetí eura. Testována bude závislost mezi postoji a některými faktory, které mohou názory a postoje české veřejnosti významně ovlivňovat. Mezi tyto faktory patří pohlaví, věk a nejvyšší dosažené vzdělání. Zjištěné závislosti pak dále budou zkoumány a definovány. Dílčím cílem je analýza vývoje postojů k dané problematice v čase. Předmětem analýz budou primární data získaná Centrem pro výzkum veřejného mínění prostřednictvím průzkumu z dubna a května roku 2023.

2.2 Metodika

2.2.1 Dotazníková šetření jako zdroj primárních dat

Dotazníková šetření představují dle Pecákové (2008, str. 15-23) nejfrekventovanější způsob získávání primárních dat. Činí se tak prostřednictvím standardizovaných rozhovorů, během kterých jsou respondentům pokládány dotazy týkající se zkoumané problematiky. Pro samotný sběr dat je nutné si prvně vyjasnit základní otázky ohledně toho, jaký by měl být základní soubor včetně jeho rozsahu, jaký rozsah bude mít výběr a jak bude výběr proveden. Dále je nutné stanovit, jakým způsobem budou kontaktováni respondenti, jakým způsobem a na jakých škálách se budou zaznamenávat jejich odpovědi, a nakonec jaké hrozí chyby při sběru dat a jakou zvolit prevenci vzniku chyb. Při vytváření takovýchto dotazníkových šetření je nutné se zaměřit jak na formu dotazování (jelikož může ovlivnit odpovědi respondenta), tak na konkrétní obsah dotazů. Dotazy mohou mít charakter otázky otevřené, uzavřené a polouzavřené.

Dotazy pak mohou být podle Řezankové (2011, str. 13-16) dále rozděleny na otázky vztahující se k postojům a chování – tzv. meritorní a na otázky s cílem získat údaje o respondentovi – analytické. Odpovědi by měly být zachyceny s co nejvyšší reliabilitou a měla by tak být zajištěna jejich věrnost. Pořadí otázek také není radno podceňovat, jelikož konkrétní sled otázek může ovlivnit způsob odpovědi respondentů. Předpokládá se, že na jednu otázku odpoví respondent jednou odpovědí, která se v některých případech také nachází v nabídce odpovědí – tzv. škále. Tyto škály rozděluje autorka na slovní, číselné a grafické – dle struktury odpovědí, mezi další řadí: nominální, ordinální, intervalové

a poměrové, a to podle druhu vztahu mezi pozorováními. V neposlední řadě jsou zmíněny škály preferenční a hodnotící, které jsou vybrány vzhledem k záměru šetření. V rámci zaznamenání výsledků dotazníkového šetření lze využít slovní nebo číselné kódy vyjadřující jednotlivé odpovědi, které jsou zapsány do archů a slouží jako zdroj dat pro další zkoumání.

Pro to, aby se daly výsledky výzkumů zobecnit na širší populaci je dle Pecákové (2008, str. 16) nutné vybrat odpovídající výběrový postup, jenž zajistí věrné zobrazení základního souboru.

Neubauer a kolektiv (2016, str. 153-155) popisují, že pro stanovení vhodného výběrového šetření je klíčová povaha základního souboru. Nejfrekventovanějším způsobem výběru je výběr náhodný, ve kterém je u každé jednotky populace předem známa pravděpodobnost jejího zařazení do výběrového souboru. Základním pravděpodobnostním výběrem je prostý náhodný výběr, pro který je specifická stejná pravděpodobnost výběru u všech *n*-tic prvků. Náhodný výběr lze navíc učinit dvěma způsoby: s opakováním či bez opakování. Během výběru s opakováním vrátíme jednotky do základního souboru, což umožňuje je vybrat znovu v dalších pokusech, pravděpodobnost výběru se pro zbylé prvky nemění. Autor poté popisuje některé náročnější metody, mezi které patří mechanický výběr, oblastní výběr, skupinový výběr a vícestupňový výběr. Při použití mechanického výběru se prvky základního souboru uspořádají dle předem stanoveného postupu, kdy první prvek je zvolen náhodně a poté jsou prvky vybírány dle vzájemné vzdálenosti o konkrétní výběrový krok. Je nutné dát ale pozor, aby uspořádání prvků přímo nezáviselo na sledovaném znaku prvků. Oblastní neboli stratifikovaný výběr spočívá v rozdělení populace do dílčích skupin tak, aby byla skupina uvnitř homogenní, ale jednotlivé skupiny mezi sebou byly heterogenní. Z každé skupiny se následně vybere prostým náhodným výběrem vzorek a z těchto jednotlivých vzorků je poté tvořen výsledný výběrový soubor. Skupinový výběr je vhodno použít pro velice rozsáhlé základní soubory. Nejprve se náhodně vyberou přirozené či uměle agregované skupiny osob, v rámci kterých by měly být osoby co nejvíce heterogenní. Naopak od oblastního výběru by však tyto skupiny měly být mezi sebou navzájem co nejméně variabilní. Posledním ze zmiňovaných je vícestupňový výběr, který je specifický hierarchickým popisem prvků, jelikož každý výběrový prvek je složen z výběrových prvků nižšího řádu.

2.2.2 Definice kvótního výběru a jeho reprezentativnost

Sociologická encyklopedie Sociologického ústavu AV ČR (2018[1]) popisuje kvótní výběr jako způsob selekce výběrového souboru na základě konkrétních kvót. Tyto kvóty stanovují požadované uskupení výběrového souboru, který je dále předmětem zkoumání.

Řehák (1979) tvrdí, že během příprav na kvótní výběr je potřebné zastoupit základní soubor i s jeho specifickými znaky a populačním rozdělením. Cílem je, pokud možno, co nejrovnoměrnější rozložení znaků, čehož lze docílit právě pomocí stanovených kvót, díky kterým je možné určit potřebné množství respondentů nesoucí konkrétní znaky.

Pro vyhodnocení reprezentativnosti výběrového souboru existuje několik způsobů, které popisuje Řeháková (1979). Jedním z nich je například test dobré shody, který je právě u kvótního výběru často používán. Je totiž nutné ověřit, zda výběrový soubor vykazuje shodu s populačním rozdělením souboru základního, zda lze výběrový soubor považovat za reprezentativní a zda tak zkoumání bude odpovídat reálnému stavu.

2.2.3 Testování závislosti kvalitativních znaků

Datová akademie (2024) uvádí, že proměnné se dělí na kvantitativní a kvalitativní. Kvantitativní proměnné dosahují číselných hodnot a dále se dělí na diskrétní a spojité. Diskrétní hodnoty dosahují pouze celých čísel, zatímco spojité mohou nabývat jakékoliv hodnoty – např. desetinných čísel. Naopak kvalitativní proměnné jsou vyjádřeny slovními a číselnými kódy. Nominální proměnná je taková, kterou nelze seřadit dle určité hierarchie. Pro jednu nominální proměnnou může existovat několik obměn, podle počtu obměn se znaky dělí na binární (dosahují přesně dvou hodnot) a vícečetné (existuje tři a více obměn). U ordinálních proměnných je možné je seřadit, není však možné určit konkrétní výši rozdílu.

Podle Řezankové (2011, str. 77-78) se během analýzy závislosti dvou znaků, značených x a y, nejprve zanese rozdělení četností do tabulky či grafu – tento krok je v sociálních vědách nazýván tříděním 2. stupně. Při vyplnění četností do tabulky vznikne tzv. kontingenční tabulka, která je východiskem pro zjištění míry závislosti mezi jednotlivými znaky. Znak x bude vyjádřen ve sloupcích, kde počet jednotlivých obměn znaku bude označen r, znak y pak bude vyjádřen v řádcích a počet jeho obměn označen s. Díky zjištěným hodnotám četností lze také určit rozsah souboru značený n a konkrétní sdružené četnosti pak budou značeny n_{ij}, kde $i = 1, 2, 3 \ldots r$ a $j = 1, 2, 3 \ldots s$, a to podle souřadnice v kontingenční tabulce. Při měření míry závislosti jde zejména o zjištění toho, jak dobře možné je na základě chování jedné proměnné očekávat chování druhé proměnné.

Mezi některými proměnnými je symetrická neboli oboustranná závislost, kdy není možné určit, která proměnná je závislá a která nezávislá. Mezi některými je naopak zřejmé, která z proměnných je závislá na té druhé. Pro zjištění existence závislosti lze při splnění určitých podmínek využít tzv. **chí kvadrát test o nezávislosti**.

Budíková a kolektiv (2010, str. 214) popisují, že chí kvadrát test o nezávislosti je způsobem, jak závislost potvrdit či vyvrátit, a to pomocí testování hypotézy. Jako nulová hypotéza H_0 je stanoveno tvrzení, že znaky x a y **nejsou** statisticky významně závislé. Tuto hypotézu lze potvrdit, či vyvrátit v případě, kdy platí hypotéza alternativní – po prokázání statisticky významné závislosti prvků. Během testování hypotézy o nezávislosti porovnáme zjištěné četnosti n_{ij} s tzv. teoretickými četnostmi $\frac{n_{i.}n_{.j}}{n}$ variant ($x_{[i]}$, $y_{[j]}$), četnosti by měly být velmi podobné za předpokladu, že by H_0 platila. Podmínkou pro využití tohoto testu je splnění tzv. dobré aproximace, kdy teoretické četnosti minimálně z 80 % jsou ≥ 5 a zbylých 20 % četností se nedostane pod 2.

Testovací kritérium má takovouto podobu:

$$K = \sum_{i=1}^{r} \sum_{j=1}^{s} \frac{\left(n_{ij} - \frac{n_{i.}n_{.j}}{n}\right)^2}{\frac{n_{i.}n_{.j}}{n}} \qquad [1]$$

Řezanková (2011, str. 84) dále uvádí, že χ^2 nabývá hodnot z intervalu $\langle 0; n(q-1) \rangle$, kdy

$q = \min\{r; s\}$. Nulová hypotéza by byla přijata za předpokladu, že má veličina K orientačně chí-kvadrát rozdělení: $\chi^2_{1-\alpha}(r-1)(s-1)$, kdy má (r-1)(s-1) stupňů volnosti při zvolené hladině významnosti α.

Budíková a kolektiv (2010, str. 214) dodávají, že pokud spadá testové kritérium K do kritického oboru W tedy do $\langle \chi^2_{1-\alpha}(r-1)(s-1) \rangle$, H_0 je zamítnuta na hladině významnosti α.

Robin H. Lock a kolektiv (2021, str. 316-318) v souvislosti s testováním hypotéz vysvětlují navíc tzv. p-hodnotu, která stanovuje statistickou signifikanci daného výsledku. Konstatují, že při rozhodování lze porovnat hladinu významnosti α s touto p-hodnotou pro potvrzení či zamítnutí nulové hypotézy softwarem. Pokud je p-hodnota nižší než α, H_0 zamítáme se statistickou významností. V případě, kdy je p-hodnota větší či rovna α, nulovou hypotézu nezamítáme, jelikož výsledek není statisticky významný.

Podle Řezankové (2011, str. 86) existuje několik koeficientů, které vyjadřují sílu vzájemné závislosti dvou znaků. Jedním z nich je Cramérovo V, které nabývá hodnot

v intervalu $\langle 0; 1 \rangle$. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota, tím silnější je závislost. Výpočet Cramérova V je znázorněn následujícím vzorcem:

$$V = \sqrt{\frac{\chi_P^2}{n(q-1)}} \qquad [2]$$

Dalším hojně užívaným koeficientem je Pearsonův kontingenční koeficient C_P, který značí míru symetrické závislosti. Interval hodnot, kterých může nabýt je $\langle 0; \sqrt{(q-1)/q} \rangle$, kde q = min$\{R; S\}$. Pearsonův kontingenční koeficient je znázorněn takto:

$$C_P = \sqrt{\frac{\chi_P^2}{\chi_P^2 + n}} \qquad [3]$$

Budíková a kolektiv (2010, str. 214) vymezují intervaly hodnot, kterých může Cramérovo V nabýt. Pokud se hodnota pohybuje od 0 do 0,1 jedná se o zanedbatelnou závislost. V intervalu od 0,1 do 0,3 hovoříme o slabé závislosti, mezi 0,3 a 0,7 se již jedná o závislost střední a od 0,7 do 1 je tato závislost silná.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení Evropské unie

Evropská komise (EK, 2022) uvádí, že Evropská unie je politicko-hospodářské uskupení 27 suverénních evropských států a jejich obyvatel, kteří jsou přímo zastoupeni prostřednictvím orgánů Evropské unie, zejména pak Evropským parlamentem. EU existuje díky několika zakládajícím smlouvám, které definují její instituce, pravomoci, právní subjektivitu nebo také budoucí cíle a vize. Pro dosažení všech svých cílů využívá tzv. politiky Evropské unie.

Dle Úřadu vlády České republiky (2024) zastřešuje pojem **politiky Evropské unie** všechna témata a záležitosti, o kterých je v rámci EU jednáno. Politiky se dělí dle druhů pravomocí, které jsou pro rozhodování potřebné. Dělí se na tři kategorie – výlučné pravomoci EU, sdílené pravomoci a podpůrné pravomoci. Do výlučných pravomocí EU řadíme např. celní unii, měnovou politiku pro země eurozóny, stanovení potřebných pravidel hospodářské soutěže, společnou obchodní politiku nebo také zachování biologických mořských zdrojů a další. Tyto výlučné pravomoci jsou specifické tím, že je má v rukou Evropská unie, která tak může přijímat právní předpisy a na členských státech poté je jejich uplatnění a dodržování. Sdílené pravomoci EU jsou takové, které sdílí Evropská unie společně se členskými státy. Ty ale mohou tyto pravomoci využít pouze v určitých případech, kdy nebyl EU předložen legislativní návrh a ani to nemá v úmyslu. Patří sem témata zahrnující vnitřní trh, sociální politiku, soudržnost hospodářskou, sociální a územní, dále také energetiku, bezpečnost a právo, dopravu a v neposlední řadě rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc. Poslední jsou podpůrné pravomoci EU, prostřednictvím kterých může Evropská unie členské státy podporovat a doplňovat jejich činnost, ale nemůže v této oblasti přijímat právní předpisy a do již existujících právních předpisů členských států nesmí nijak zasahovat. Toto platí v oblasti průmyslu, kultury, vzdělávání, mládeže a sporu, cestovního ruchu, ochraně a zlepšování lidského zdraví a dalších.

3.1.1 Historie EU

První zmínka o jakési mezinárodní unii pochází podle Fleischmanna (2022, str. 21) z dob vlády Jiřího z Poděbrad, tedy z 15. století n.l., kdy považoval založení mezinárodní unie jako nástroj pro nastolení míru a spravedlnosti. Pro docílení by bylo klíčové vytvoření

jakéhosi kongresu, ve kterém by evropští vládci reprezentovali svou zem a hájili její zájmy. Panovníci by tak spojili své síly při boji s islámem a spory řešili nevojenskou cestou.

O integraci Evropy, jak je známa nyní se dle Fialy a kolektivu (2018, str. 46-50) začalo mluvit po druhé světové válce, kdy byla nutná revitalizace zemí zdevastovaných válkou. Jedním ze stoupenců této integrace byl tehdejší americký státní tajemník George C. Marshall, který s významnou pomocí prezidenta Harryho S. Trummana představil tzv. Marshallův plán. Jednalo se o projekt stojící na poskytnutí finanční a materiální podpory Spojenými státy, která měla pomoci Evropě v obnově po druhé světové válce, ale také vytvořit předpoklad pro vybudování strategických vazeb a obchodních vztahů. Díky ekonomické spolupráci se také začaly objevovat snahy o evropsko-americkou spolupráci v rámci bezpečnosti, které vyústily v založení Severoatlantické aliance (NATO) Spojenými státy, Kanadou, Velkou Británií, Francií, Belgií, Nizozemskem, Lucemburskem, Norskem, Dánskem, Portugalskem a Islandem.

Fleischmann (2022, str. 22) tvrdí, že se tato ekonomická spolupráce několika Evropských zemí velmi líbila Jeanu Monnetovi, který spolu s tehdejším francouzským ministrem zahraničí Robertem Schummannem sepsali tzv. Schummanovu deklaraci. Ta měla v konečném důsledku předejít dalším konfliktům, které by z poválečné situace mohly plynout. Díky přednesení této deklarace se povedlo získat na svou stranu důležité evropské osobnosti, které jeho ideu sdílely a následně vzniklo na základě Pařížské smlouvy Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Pro to, aby spolupráce byla udržitelná a nevyvolávala více konfliktů, týkající se např. dodržování lidských práv, vznikla Rada Evropy. Ta sdružuje země v oblasti regionálního plánování, sociální soudržnosti, kultury a kulturní rozmanitosti a v neposlední řadě například v oblasti životního prostředí.

Fiala a kolektiv (2018, str. 71) konstatují, že spolupráce v sektoru energetiky nadále rostla a některé státy vyvíjely snahu o integraci také v jiných odvětvích. Nabízel se tak koncept společného prostoru, který by nebyl omezován sektory. O tomto konceptu se dále jednalo, až vznikl návrh pro tzv. Římské smlouvy. Ta zahrnovala smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM). Společně s ESUO tak Římská smlouva označuje tato seskupení jako Evropská společenství.

Zahradník (2003, str. 24) tvrdí, že bylo pro sloučení těchto tří uskupení důležité, aby obchod mezi členskými zeměmi probíhal hladce a pokud možno bez omezení – cla, a toho bylo docíleno vytvořením společného celního tarifu vůči třetím zemím. Bylo ale nutné

fungování Evropských společenství blíže upravit, a to spojením výkonných orgánů každého ze společenství. To dalo za vznik dnešní Evropské komisi jako hlavnímu výkonnému orgánu EU pomocí Bruselské smlouvy. Hospodářská spolupráce následně přerostla ve spolupráci v oblasti dopravy a poté dokonce ve spolupráci v regionálním rozvoji, nebo například v rybářství. Vzájemná podpora se prokázala jako užitečná, ES splnila očekávání a ze strany Velké Británie vznikl nápad na vytvoření zóny volného obchodu, do kterého by se mohlo zapojit také ESUO. Vzhledem ke komplexní spolupráci států i mimo energetiku byl tento nápad neúspěšný, jelikož se ESUO s touto ideou neztotožňovalo.

Jednotný evropský akt byl podle Evropské unie (EU, 2018[1]) vytvořen a podepsán s cílem připravit EU na její rozšíření a urychlit tak rozhodovací procesy. Dále také poupravil pravomoci Rady a Evropského parlametnu, vytvořil nové oblati politik, volný pohyb kapitálu, služeb a v neposlední řadě také společný celní sazebník pro účely obchodování se zeměmi mimo EU.

Následně byla následně podepsána Smlouva o Evropské unii – tzv Maastrichtská smlouva, která dle EU (EU, 2018[2]) oficiálně zavedla pojem Evropské unie a stanovila její tři základní pilíře: Evropské společenství, společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti a spravedlnosti. Poté definovala Evropskou centrální banku, občanství EU a například rozšířené pravomoci Evropského parlamentu.

Důvodem pro přijetí další smlouvy - Amsterodamské bylo podle Fialy a kolektivu (2018, str. 156-158, 173, 210) zpřehlednit stávající smluvní rámec a fungování Unie, byly tak učiněny revize a přečíslování smluv. V návaznosti na tyto změny také došlo k zavedení tzv. řádného legislativního postupu, který zajišťuje Evropskému palametu možnost spoluutvářet politiky a pravidla EU. Nedotýkala se však žádné institucionální reformy, a proto byla následně přijata Smlouva z Nice. Ta se zaměřila zejména na reformu Komise a Rady, podrobněji pak na fungování jejího hlasovacího systému. Jako poslední ze zakládajících smluv EU byla podepsána Lisabonská smlouva, která vznikla v návaznosti na změny stanovené Amsterodamskou smlouvou. Lisabonská smlouva stanovila právní subjektivitu EU, její pravomoci, pravomoci jejích členských států a nakonec pravomoce sdílené. Dále smlouva vytvořila funkci stálého přdsedy Evropské rady a definovala jeho volební období. V neposlední řadě zahrnula do svého znění také článek o dobrovolném vystoupení z Unie.

3.1.2 Instituce EU

Fiala a kolektiv (2018, str. 237-246, 253-258) definují Evropskou radu jako vrcholný orgán, který je složen z představitelů členských států – nejčastěji prezidentů či premiérů. Tito představitelé tak mohou diskutovat o budoucím rozvoji a směřování Evropské unie. Nemají však pravomoc přijímat či vytvářet právní předpisy. Rada Evropské unie jinak známá, jako rada ministrů, je součástí institucionálního základu Unie. Skládá se z ministrů členských států, kteří se sdružují v jednotlivých formacích Rady. Tyto formace jsou rozčleněny na základě působnosti, jako například zemědělství a rybolov, životní prostředí, spravedlnost a vnitřní věci a jiné. Mimo diskuse o budoucím směřování EU je její úlohou jednání o přijmutí nových členů, rozpočtu a také legislativních návrzích od Evropské komise. Může jednat samostatně nebo spolu s Evropským parlamentem.

Zahradník (2003, str. 34) popisuje Evropskou komisi jako nejvyšší výkonný orgán, který formuluje a iniciuje doporučení v rámci politik EU. Kromě toho také navrhuje a provádí společnou rozpočtovou politiku, spravuje evropský rozpočet a dohlíží na dodržování smluv a právních předpisů. Účastní se na tvorbě legislativy sloužící k dosažení dlouhodobých cílů EU. Skládá se z komisařů nominovaných členskými vládami a společně hájí zájmy Unie.

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV, 2023) uvádí, že Evropský parlament je jediným přímo voleným orgánem EU, jelikož se skládá z poslanců zvolených občany členských zemí. Počet poslanců přímo závisí na počtu obyvatel dané země, za Českou republiku je v Evropském parlamentu 21 europoslanců. Evropský parlament má tři hlavní funkce. První z nich je funkce zákonodárná, kterou sdílí s Radou EU – může schvalovat právní normy, které jsou předloženy Komisí. Druhou funkcí je funkce kontrolní, jelikož vykonává kontrolu nad ostatními orgány Evropské unie. Volí a případně odvolává předsedu Komise a také může hlasovat o důvěře či nedůvěře Komisi. Dále se také stará o to, aby instituce EU fungovaly transparentně. Třetí funkcí je funkce rozpočtová, kterou také částečně sdílí s Radou EU, a to zejména při sestavování rozpočtu Evropské unie.

Soudní dvůr Evropské unie je další institucí EU, jejíž hlavním úkolem uvádí Fiala a kolektiv (2018, str. 447-448) výklad evropského práva pro usnadnění aplikace do členských právních řádů, vymáhání práva (napříč členskými státy a orgány EU) nebo rušení právních předpisů EU. Za dodržování právních předpisů jsou odpovědné členské státy. Pokud však stát tuto svou povinnost poruší, či pochybí – může proti němu být vedeno řízení. Soudní dvůr Evropské unie se skládá z Tribunálu, který obsahuje dva soudce reprezentující

každý členský stát, a Soudního dvora, který čítá 11 generálních advokátů a jednoho soudce za každou zemi EU.

V oblasti Hospodářské a měnové unie uvádí Sychra (2009, str. 138-142) Evropskou centrální banku jako zásadní instituci, která funguje na bázi dvou úrovní. Mimo ECB, jakožto první úrovně, existuje také Evropský systém centrálních bank, jež se skládá z jednotlivých národních bank členských států. Tyto banky vykonávají měnovou politiku na úrovni členských zemí, podporují plynulé fungování platebního styku a ECB na tuto činnost dohlíží, snaží se udržovat stabilitu cen v zemích eurozóny a spravuje euro. Součástí ESCB jsou všechny centrální banky členských zemí a pouze ty, které přijaly euro jsou součástí tzv. Eurosystému. Sychra (2009, str. 140) dále vysvětluje: *„Jestliže by bylo euro zavedeno ve všech členských státech, pak by ESCB a Eurosystém znamenaly totéž.“*

Evropský účetní dvůr, jakožto poslední z oficiálních institucí EU o sobě sděluje (EÚD, 2024), že je orgánem kontrolujícím efektivní, hospodárné a účelné využití finančních prostředků EU. Dále se zaměřuje na vydávání stanovisek, která shrnují dostupná zjištění a snaží se o jejich transparentní sdílení. V jeho činnosti spolupracuje s kontrolními orgány členských států.

Mimo základních 7 institucí Evropské unie zmiňuje Fiala a kolektiv (2018, str. 427-437) také dva poradní orgány: Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů. Náplní Hospodářského a sociálního výboru je vydávání odborných stanovisek potřebných pro vytvoření legislativních návrhů. Tato stanoviska však mají pouze charakter reprezentační, jelikož je tento výbor prostředkem pro sdělování potřeb konkrétních zájmových skupin. Posledním orgánem je Výbor regionů, znám také jako COR. Tento výbor slouží například ke konzultaci přeshraničních spoluprací, koordinace vzdělávání, sociální a hospodářské koheze a podobně.

3.1.3 Evropská integrace

Zahradník (2003, str. 3) zastává názor, že díky všudypřítomné globalizaci, která se dotýká zejména pohybu osob, zboží, kapitálu a znalostí, vzniklo několik organizací podporující celkovou integraci států. Tato integrace má za úkol celkovou prospěšnost zapojeným státům a poskytnutí podpory (nejen) rozvojovým zemím docílit ekonomického a technologického růstu. Důraz je taktéž kladen na navázání hlubších vztahů s ostatními státy a nastolení součinnosti během plnění společných vizí, prostřednictvím kterých lze využít

přednosti jednotlivých států. Předpokladem pro jakoukoli integraci je otevřenost ekonomiky, určitá míra sounáležitosti a podobná orientace z hlediska cílů a strategií pro jejich naplnění.

Pro to, aby se země stala členskou, musí splnit závazná tzv. **kodaňská kritéria**, která stanovují podmínky, za kterých stát může do unie přistoupit.

Podle Evropské Unie (EU, 2024[1]), která tato kritéria definovala, jsou to: stabilita státu, a to včetně dodržování demokratických zásad, lidských práv a svobod; funkční tržní ekonomika schopná vyrovnat se s konkurenčním tlakem EU; plnění závazků vyplývajících ze členství, aplikace právních předpisů, politik i cílů EU.

3.1.4 Vlny rozšíření ES a Evropské unie

Fiala a kolektiv (2018, str. 101-152) popisují, že se státy do Evropské unie přidávaly v tzv. vlnách rozšíření, kterých bylo do současné doby sedm. Zakládajícími státy v roce 1951 byla Francie, Belgie, Nizozemsko, Německo, Lucembursko a Itálie. V prvním rozšíření roku 1973 přistoupila Velká Británie (která později v roce 2020 EU opustila) Irsko a Dánsko. Dále se jednalo také o přistoupení Norska, kde ale v roce 1972 bylo členství v referendu odmítnuto, a to s 54 % proti vstupu do EU. Jedním z důvodů, zejména pro obyvatele severního Norska, byl pocit ohrožení vlastního rybolovu, který je pro Norsko klíčový. V druhé vlně se roku 1981 přidalo Řecko, které již mělo s ES dlouholetou dohodu. Tomuto vstupu však předcházely komplikace, které se týkaly zejména politického režimu a ekonomické nepřipravenosti země. Evropská komise tedy navrhla prodloužení tzv. předvstupního období, které by mohlo zajistit zlepšení této situace. Roku 1986 v rámci třetího rozšíření přistoupilo Španělsko a Portugalsko, které bylo již členem Evropského sdružení volného obchodu (EFTA). Mezitím vznikla tzv. Schengenská dohoda, která se dostala do rámce ES, a dokonce se stala jedním z pilířů. Ve čtvrtém rozšíření roku 1995 se přidalo Švédsko, Finsko a Rakousko již do EU, a to po ratifikaci Smlouvy o Evropské unii.

Pátá vlna byla zatím nejrozsáhlejší, podle André De Muntera (2024) se v roce 2004 připojilo 10 členských států: Kypr, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Dalšími ze států, který měly přistoupit v roce 2004, jsou Bulharsko a Rumunsko. Tyto státy bohužel nevykazovaly politickou a ekonomickou stabilitu, neboť bylo nutno potlačit korupci, organizovaný zločin (v Bulharsku) a také bylo nutné zreformovat soudnictví. Členství jim však bylo přislíbeno prostřednictvím dohod

o přistoupení a v roce 2007 vstoupily státy do Evropské unie. Přistoupení Rumunska a Bulharska je tedy označováno jako šestá vlna rozšíření.

Sedmé a zatím poslední rozšíření, jak vysvětluje Fiala a kolektiv (2018, str. 201-202), obnášelo vstup Chorvatska, které již zažádalo o členství v roce 2003, přístupová jednání byla zahájena v roce 2005. V důsledku tamní politické situace ale bylo Chorvatsko oficiálně přijato až v roce 2013. Společně s Chorvatskem začalo přístupové jednání také s Tureckem, které kvůli politické a ekonomické situaci ES odmítlo v roce 1989 přijmout, a vstup Turecka tak stále není garantován.

Evropská unie (EU, 2024[2]) uvádí, že Komise má zvláštní postup zvaný proces stabilizace a přidružení, který platí pro zapojené země západního Balkánu, tj. v současnosti: Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Severní Makedonie a Srbsko. Je tak učiněno, aby se tyto státy připravily na přístupová jednání. Země je totiž potřeba nejprve stabilizovat, a to jak ekonomicky, tak politicky. Lze tedy pouze očekávat, zda a kdy se do EU připojí další členské státy.

3.2 Evropská měnová unie

Jak zmiňuje Lehmann (2019, str. 1), Evropská měnová unie (EMU) má za cíl propojit jednotlivé ekonomiky členských států pro podpoření jejich stability a konkurenceschopnosti. Klíčovou součástí zavedení této unie je také představení jednotného trhu a jednotné měny – eura. Po druhé světové válce se země rozhodly pro vzájemnou spolupráci, a to zejména kvůli prohloubení vztahů ve snaze vyhnout se dalším konfliktům. Až Maastrichtskou smlouvou však započaly konkrétní počiny o dosažení tohoto jednotného trhu a mimo jiné také vznik Evropského měnového institutu.

Sychra (2009, str. 72-81) uvádí, že zavedení tzv. Hospodářské a měnové unie mělo 3 navazující etapy. První etapa začínající v roce 1990 byla spíše přípravného charakteru: odstranění překážek pro zavedení jednotné evropské měny, zavedení jednotného trhu pro volný pohyb kapitálu, zboží a také osob. Druhá etapa od roku 1994 obnášela zavedení Evropského měnového institutu (později ECB), který měl dohlížet na připravenost členských bank na vstup do HMU. Dále se razily mince a tiskly bankovky pro účely finální fáze a také zjišťovalo, zda jsou legislativy členských států v souladu a kompatibilní s legislativou EU. Třetí etapa, která byla finální a započala roku 1999, znamenala začátek fungování HMU. Zafixovaly se směnné kurzy členských států, které v ten moment byly HMU součástí a vrcholily přípravy k zavedení eura, jenž nakonec bylo emitováno do oběhu 1. ledna 2002.

Evropská unie (EU, 2024[3]) uvádí, že EMU nyní čítá 20 z 27 členských států EU, trvalou výjimku dostalo Dánsko, které smí používat svou vlastní měnu. Součástí této výjimky je však podmínka fixního kurzu s eurem. Ostatní členské státy se vstupem do Evropské unie zavázaly k přijetí eura, není však pevně stanovený termín přijetí. Podmínkou přijetí je splnění tzv. konvergenčních kritérií.

3.2.1 Konvergenční kritéria

Konvergenční kritéria, také známá jako **maastrichtská**, vznikla podle Zahradníka (2003, str. 147-148) pro účely usnadnění vzniku jednotné měny – eura. Pro to, aby členské státy evropských společenství mohly přijmout tuto společnou měnu, bylo nutné, aby dosahovaly přibližně podobných makroekonomických výsledků, které jsou uspokojivé a udržitelné do budoucna. Důvodem pro zavedení těchto kritérií je zejména snaha zajistit, aby byly do měnové unie přijaty pouze členské státy pro vstup náležitě připravené a tím byla zajištěna stabilita měny.

Konvergenční kritéria jsou uvedena v **čl. č. 140/1 Smlouvy o fungování EU, Protokolu č. 12 o postupu při nadměrném schodku** a **Protokolu č. 13 o kritériích konvergence**. Konkrétní kritéria zní podle ČNB (ČNB, 2024) takto:

*„**Kritérium cenové stability** znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace, sledovanou během jednoho roku před šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míry inflace těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Inflace se měří pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP).*

***Kritérium dlouhodobě udržitelného stavu veřejných financí** znamená, že na danou zemi se nevztahuje rozhodnutí o nadměrném schodku. Kritérium má dvě části:*

***kritérium veřejného deficitu** znamená, že poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 3 %, kromě případů, kdy buď poměr podstatně klesl, nebo se neustále snižoval, až dosáhl úrovně, která se blíží referenční hodnotě, anebo překročení nad referenční hodnotu bylo pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstává blízko k referenční hodnotě. Veřejný deficit znamená deficit, vztahující se k ústřední vládě včetně regionálních a místních úřadů a fondů sociálního zabezpečení, s výjimkou komerčních operací, definovaných v Evropském systému makroekonomických účtů.*

kritérium veřejného dluhu *znamená, že poměr veřejného dluhu v tržních cenách k hrubému domácímu produktu nepřekročí 60 %, kromě případů, kdy se poměr dostatečně snižuje a blíží se uspokojivým tempem k referenční hodnotě. Veřejný dluh znamená hrubý úhrn dluhů v nominálních hodnotách na konci roku, konsolidovaných uvnitř a mezi jednotlivými odvětvími státního sektoru.*

Kritérium stability kurzu měny a účasti v ERM II *znamená, že členský stát dodržoval normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, bez značného napětí během alespoň dvou posledních let. Zejména by pak země neměla z vlastní iniciativy devalvovat bilaterální směnný kurz domácí měny vůči měně kteréhokoliv jiného členského státu (po zavedení eura vůči euru).*

Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb *znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Úrokové sazby se zjišťují na základě výnosů dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů.“*

3.2.1.1 Česká republika a plnění konvergenčních kritérií

Evropská komise (EK, 2024) ve své konvergenční zprávě konstatuje, že kolem května 2024 Česká republika nesplňovala kritérium cenové stability, jelikož se inflace pohybovala 2,2 procentního bodu nad referenční hodnotou. ČR není součástí ERM II, a tak nesplňuje kritérium stability směnného kurzu. Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb ČR v dubnu 2024 plnila, a to dokonce 1,3 procentního bodu pod referenční hodnotou. V rámci kritéria dlouhodobě udržitelného stavu veřejných financí splňuje Česko pouze jednu část, a to kritérium veřejného dluhu, kritérium rozpočtového deficitu zatím nesplňuje.

Český statistický úřad (ČSÚ, 2024) publikoval data týkající se kritéria veřejného dluhu, které v ČR ve 2. kvartálu roku 2024 dosahovalo hodnoty 42, 6 % HDP.

3.2.2 **Vývoj přijetí eura členskými státy EU**

Podle Sychry (2009, str. 79-81) v roce 1999, součástí 3. fáze zavedení HMU přijali její tehdejší členové euro, ale pouze bezhotovostně. V roce 2001 se mezitím do HMU zapojilo Řecko, kterému byl vsup umožněn po splnění kritérií. Během zavedení euro do oběhu ho v hotovostní podobě přijaly tyto státy: Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko a Španělsko.

Fiala a kolektiv (2018, str. 697-698) konstatují, že díky páté a šesté vlně rozšíření EU a přílivem nových členských států poté přibyly také státy, které přijaly euro. V roce 2007 přijalo euro Slovinsko a hned v následujícím roce také Kypr s Maltou, a to v hotovostní i bezhotovostní podobě (tomuto způsobu přijetí se říká metoda velkého třesku). V roce 2009 se do Eurozóny připojilo také Slovensko, které se tak stalo 16. členem. Následně přistoupilo do eurozóny Estonsko v roce 2011, po třech letech ho následovalo Lotyšsko a poslední pobaltská
země – Litva se přidala v roce 2015.

Zatím poslední zemí, která přijala euro a stala se tak součástí eurozóny je dle Fleischmanna (2022, str. 111) Chorvatsko, které tak učinilo na začátku roku 2023. Zajímavostí je, že se již v Chorvatsku euro běžně používalo a až po roce 2020, kdy splnilo konvergenční kritéria, se rozhodlo pro vstup. Proto bylo v zájmu jak EU, tak Chorvatska, aby se přijetí do eurozóny uskutečnilo co nejdříve, aby ECB měla měnu zcela pod kontrolou.

3.3 Význam eura v české ekonomice

Sychra (2009, str. 130-131) rozřazuje země stojící mimo eurozónu do několika kategorií, podle situace, ve které se nachází a podle postoje, který zastávají. První skupinou jsou země s trvalou výjimkou, které si udržují vlastní měnu, avšak ve fixním kurzu vůči euru. Do této kategorie patří Dánsko a do nedávna také Velká Británie.

Druhou skupinou jsou země, které nepřijaly euro z důvodu nesplnění konvergenčních kritérií. Tyto země nedisponují žádnou výjimkou a euro tak eventuálně přijmou. Sem momentálně patří **Česká republika**, Bulharsko, Maďarsko, Polsko, Maďarsko a Švédsko. Poslední z uvedených zemí však nepřijalo euro z vlastního uvážení a švédská koruna byla postavena mimo rámec HMU a také mimo evropský mechanismus směnných kurzů.

Fleischmann (2022, str. 113) uvádí, že k zajištění pokračující konvergence jsou v České republice potřebné strukturální reformy a opatření, která docílí potřebnou makroekonomickou stabilitu. Bude také nutná úprava některých právních norem, jelikož momentálně nesplňují všechna potřebná kritéria v rámci nezávislosti centrální banky a v integraci do právního rámce eurozóny.

3.3.1 Rizika přijetí eura v České republice

Fleischmann (2022, str. 68) shrnuje nevýhody a kritické názory na vstup do několika hlavních bodů. Jedním z nich je přílišná odlišnost a různorodost členů EU, kdy každá země

má jinou ekonomickou stabilitu. Bankovní unie také může fungovat na úkor silnějších ekonomik.

Dalším z rizik uvádí Sychra (2009, str. 23) neschopnost bránit se asymetrickým šokům, a to zejména díky vzdání se některých nástrojů vstupem do HMU. Asymetrické šoky jsou jevem, který zasahuje buď jen některé státy, popřípadě všechny z nich s různými efekty a mohou mít konečné důsledky zvýhodňující některé země, zatímco některé země tím budou zvýhodněny.

Ministerstvo financí (MF, 2013$_1$) dále konstatuje, že samotný přechod na euro bude znamenat značné náklady na realizaci, vzhledem k nutnosti úpravy cen, proškolení personálu a dalších změn. Tyto náklady by však měly být pouze jednorázové a jejich výši je možno ovlivnit důkladným plánováním.

Fleischmann (2022, str. 118) vypracoval SWOT analýzu, v rámci které vyplynula další rizika, a to: *„nepřehledná situace po pandemii, ztráta autonomie, obava ze zdražení cen a služeb“*. Mimo to také zmiňuje přílišnou rozmanitost eurozóny, vysokým nákladům na správu, snížení tempa ekonomického růstu či vyšší cena některých položek.

Ministerstvo financí (MF, 2013$_2$) však oponuje tomuto názoru, neboť není statisticky podložen. I pokud by došlo k nárůstu cen u několika položek, u jiných zase dojde k poklesu či stagnaci ceny a v konečném důsledku bude vliv na inflaci zanedbatelný. I přes to by se ale této obavě měla věnovat pozornost.

3.3.2 Výhody přijetí eura v České republice

Sychrův (2009, str. 22) argument pro přijetí eura je nastolení cenové stability napříč HMU, nižší inflace, také podpora hospodářského růstu prostřednictvím zvýšeného a zjednodušeného obchodu se zbožím, kapitálem a investicemi. Kromě toho lze díky jednotné měně využívat všech výhod, které z HMU a jednotného trhu plynou. V neposlední řadě znamená také jednotná měna silnější a jednotnější postavení Evropské unie navenek.

Fleischmann (2022, str. 118) Sychrovo tvrzení o příznivém vlivu na obchod a na postavení EU kvituje. Navíc přidává také argument posílení stability bank pod jednotným dohledem. Dále ve své SWOT analýze zmiňuje urychlení platebního styku, posílení tempa růstu ekonomiky, sjednocení předpisů a na závěr samotná finalizace bankovní unie.

Sektor podniků by byl jedním z těch, pro které by podle Ministerstva financí (MF, 2013$_3$) přijetí eura znamenalo největší výhodu. Zejména při obchodu se zahraničními firmami je potřebné sledovat změny kurzů. To může představovat určitou nejistotu, se kterou

se mohou zejména menší podniky potýkat. Členství v eurozóně navíc umožní plné využití výhod zapojení do Jednotného eurového platebního prostoru (SEPA). Cílem tohoto projektu je umožnit provádění přeshraničních plateb v eurech jednoduše, bezpečně a za stejné náklady jako tuzemské platby.

Ministerstvo financí (MF, 2013[4]) dále uvádí benefity plynoucí pro spotřebitele. Jako jednu z výhod uvádí porovnání cen, jelikož po přijetí jednotné měny bude snazší zboží a služby porovnat a nakoupit tak za přijatelnější cenu, a to bez převádění měn. Další výhodou může být zjednodušení cestování, neboť nebude nutná směna peněz. Jako poslední je zmíněno také uchování hodnoty, neboť má ECB zkušenosti s bojem proti inflaci a prokazuje dlouhodobou stabilitu.

3.4 Výzkumy veřejného mínění

Sociologická encyklopedie Sociologického ústavu AV ČR (2018[2]) definuje veřejné mínění jako: „*složku společenského vědomí, která je utvářena souborem kolektivních názorů, hodnocení a soudů lidí, s nimiž na základě svého materiálního postavení, svých společných zájmů a životních postojů přistupují v určitých skupinách nebo v globální společnosti k řešení těch či jiných otázek společenského života.*“

Urban a kolektiv (2011, str. 120-130) konstatuje, že termínem veřejné mínění lze také označit shodu, která nastala na základě vzájemné diskuse mezi členy společnosti. Tvorba veřejného mínění také může být ovlivněna bezprostředním okolím jednotlivce, jelikož se autor domnívá, že významným vlivem na mínění jsou pro jedince osoby přítomné v jeho každodenním životě. To se stává v důsledku sympatií napříč danou sociální skupinou.

Ftorek (2012, str. 44-47) uvádí, že veřejné mínění je možno členit na aktivní a pasivní, kdy aktivní se převážně pojí s tzv. hlasem lidu. Tento hlas lidu je reprezentován aktivním vystupováním, jenž může působit určitý nátlak na věnování pozornosti daným tématům. Příkladem autor uvádí zaměstnanecké odbory, díky kterým je možné adresovat potřeby zaměstnanců. Takováto aktivní vystoupení veřejnosti mohou sloužit, jako prostředek pro vyslovení nespokojenosti či požadavků, které veřejnost ve spojitosti ke konkrétní situaci má. Pasivním veřejným míněním se pak rozumí postoje a názory veřejnosti, které jsou zjištěny pomocí průzkumů, zejména pak sociologického druhu. Existují společnosti, které svou činnost cílí zásadně na tyto průzkumy, jako například CVVM (Centrum pro výzkum veřejného mínění), STEM (Středisko empirických výzkumů) či Factum Invenio a podobně. Průzkumy jsou pak vykonávány několika způsoby, jako například telefonicky,

prostřednictvím osobního rozhovoru a podobně. Odpovědi jsou poté shrnuty a veřejně publikovány. Tímto zveřejňováním však může docházet k ovlivnění již existujících postojů ve společnosti nebo také dle autora: „*dochází k nastolování jakoby důležitých společenských témat (agenda setting) a zvyšování podpory domnělým většinovým názorům*“.

Urban a kolektiv (2011, str. 130) dále uvádí, že veřejné mínění je taktéž součástí jednoho z mechanismů sociální kontroly, jsou mu totiž přiřazovány funkce morální, regulativní nebo například také demokratizační.

Podle Ftorka (2010, str. 146-147) se veřejné mínění může lišit napříč jednotlivými kraji či okresy nebo také různými sociálními skupinami. Veřejné mínění vstupuje na scénu nejčastěji v období blížících se voleb, výzkumy se však konají pravidelně a mapují nesčetně mnoho témat týkajících se života ve společnosti, politické situace, spokojenosti se současnou politickou či ekonomickou situací a podobně.

Ftorek (2012, str. 49) konstatuje, že v rámci zkreslování dat jejich zveřejněním se seriózní agentury pokouší zachovat reliabilitu průzkumu, a to například pomocí důrazu na správné formulace dotazů a nestranné zpracování výsledků.

3.4.1 Agentury zabývající se průzkumem veřejného mínění

V České republice jsou agentury pro výzkum trhu a veřejného mínění sdruženy v neziskové organizaci SIMAR, která o sobě uvádí (SIMAR, 2025), že se jedná o neziskovou organizaci, jenž je přístupná subjektům aktivním v oboru výzkumu trhu a veřejného mínění. Členstvím v této organizaci se agentury zavazují dodržovat metodické standardy a tvořit dobré jméno oboru výzkumu. Členy je například: CVVM, Kantar či Median. SIMAR je zároveň součástí Hospodářské komory ČR.

Obrázek 1 - logo sdružení organizací SIMAR

Zdroj: SIMAR, 2024

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM, 2025) je výzkumné oddělení Sociologického ústavu AV ČR. CVVM je aktivní od roku 1946, ovšem dříve existovalo pod Ministerstvem informací jako součást Československého ústavu pro výzkum veřejného mínění. Poté v roce 2001 došlo ke vzniku CVVM v dnešní podobě, a to přesunutím Institutu pro výzkum veřejného mínění z ČSÚ do Sociologického ústavu AV ČR. Výzkumy jsou realizovány také pro vnější zadavatele, kterými jsou například instituce veřejné správy, výzkumné organizace či univerzity. Ze zjištěných výsledků zpracovává CVVM tiskové zprávy, které jsou dostupné veřejnosti. Mimo to jsou výsledky v podobě datových souborů předávány Českému sociálně-vědnímu datovému archivu (ČSDA).

Obrázek 2 - logo CVVM

Zdroj: CVVM, 2025

Společnost Kantar CZ (KANTAR CZ, 2025) uvádí, že je součástí skupiny Kantar Group sídlící v Londýně. Vznikla v roce 1992 a je aktivní ve 100 zemích po celém světě. Soustředí se na několik oblastí výzkumu, jako například chování spotřebitelů, výzkumy veřejného mínění, monitoring sociálních médií a podobně. V České republice vznikla společnosti Kantar spojením dvou výzkumných společností – Millward Brown a TNS Aisa.

Obrázek 3 - logo společnosti Kantar

Zdroj: KANTAR, 2025

Společnost Median (MEDIAN, 2025) uvádí, že vznikla roku 1993 zejména k účelům výzkumu médií a měření mediálního zásahu. V rámci toho měří poslechovost rozhlasu či sledování televize. Společnost také vyvíjí vlastní software a vytváří aplikace na zakázku. Dále se Median věnuje sociologickým, spotřebitelským a politickým výzkumům.

Obrázek 4 - logo společnosti MEDIAN

Zdroj: MEDIAN, 2025

4 Vlastní práce

4.1 Statistická analýza názorů české veřejnosti k zavedení eura v ČR a spokojenosti s členstvím v EU

Centrem pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je každoročně uskutečněno několik průzkumů týkajících se společensky důležitých témat. V pravděpodobnostním panelu Naše společnost jsou zkoumány zejména názory a postoje k různým tématům panujícím napříč českou veřejností. Pro uskutečnění výzkumů jsou náhodně vybrány osoby starší 15 let, které jsou poté vyzvány k účasti, přičemž všichni obyvatelé ČR mají stejnou šanci být osloveni. Po tomto oslovení jim je poskytnuta možnost přidat se do tazatelské sítě CVVM. Pro výběr respondentů ke konkrétnímu výzkumu je poté využit kvótní výběr, který zajišťuje potřebnou reprezentativnost.

Pro analýzu postojů k vybrané problematice byl vybrán průzkum CVVM, konaný v dubnu a květnu roku 2023. V rámci tohoto průzkumu se dotazovalo 73 tazatelů, odpovědělo celkem 834 respondentů a kvótami byly: kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk a vzdělání. Z úvodních otázek v dotazníku lze stanovit složení výběrového souboru. Pro účely této práce byly vybrány dotazy ohledně: pohlaví, věku a nejvyššího dosaženého vzdělání.

4.1.1 Popis struktury výběrového souboru a odpovědí na otázky týkající se postoje k zavedení eura a spokojenosti s členstvím v EU

Respondentům byla položena otázka: s označením PM_79: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“. Škála odpovědí je znázorněna v tabulce č. 1. Po úpravě bylo rozložení mužů a žen téměř srovnatelné, tedy 49,57 % mužů ku 50,43 % žen.

Tabulka 1 - Škála odpovědí na otázku PM_79: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“.

1	Velmi spokojen
2	Spíše spokojen
3	Ani spokojen, ani nespokojen
4	Spíše nespokojen
5	Velmi nespokojen
7	Odmítl odpovědět
9	Neví

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat CVVM

Pro účely analýzy závislosti mezi pohlavím a spokojeností s členstvím v EU byly využity pouze odpovědi 1-5. Po úpravě bylo rozložení mužů a žen téměř srovnatelné, tedy 49,57 % mužů ku 50,43 % žen.

Respondentům byla dále položena otázka s označením PM_58: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?“. Škála odpovědí na tuto otázku znázorňuje následující tabulka:

Tabulka 2 - Škála odpovědí na otázku PM_58: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?“

1	Rozhodně souhlasíte
2	Spíše souhlasíte
3	Spíše nesouhlasíte
4	Rozhodně nesouhlasíte
7	Odmítl odpovědět
9	Neví

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Opět byly pro účely analýzy vynechány odpovědi 7 a 9, kdy po úpravě je rozložení výběrového souboru následující: 49,30 % muži a 50,70 % ženy.

Z hlediska věku byli respondenti na otázku PM 79: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“ rozděleni do následujících kategorií: 15–24 let, 25–34 let, 35–44 let, 45–54 let, 55–64 let, 65 a více let. Jejich rozložení ve výběrovém souboru (po vynechání odpovědí 7 a 9) je znázorněno v následujícím grafu, kde je zjevné, že nejvíce zastoupenou věkovou skupinou respondentů byla skupina č. 6, tedy věková kategorie 65+,

se zastoupením 20,75 % a nejméně zastoupenou naopak skupina 25-34 let se zastoupením 11,53 % (viz graf 1).

Graf č. 1 - Rozložení věkových kategorií ve výběrovém souboru

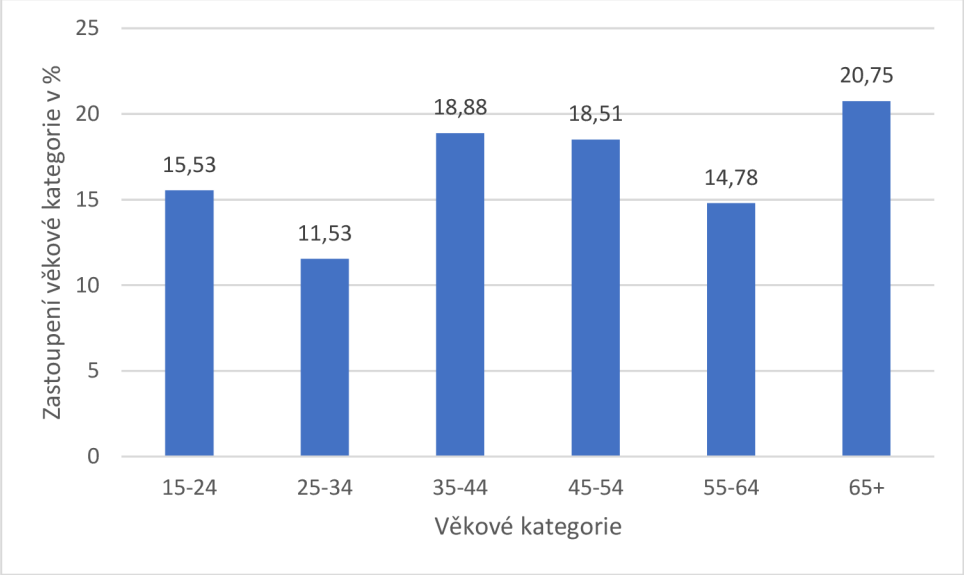

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Respondenti byli také dotazováni na otázku PM_58: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?“. Dle věkových kategorií vypadalo rozložení v tomto případě podle grafu č. 2, kde byla nejpočetnější skupinou opět skupina č. 6 – věková kategorie 65 a více let a nejméně početnou skupina č. 2 – věková kategorie 25-34 let. Po úpravě (vynechání odpovědí 7 a 9 škály z tabulky č. 2) je rozložení věkových kategorií následující:

Graf č. 2 - Rozložení věkových kategorií ve výběrovém souboru

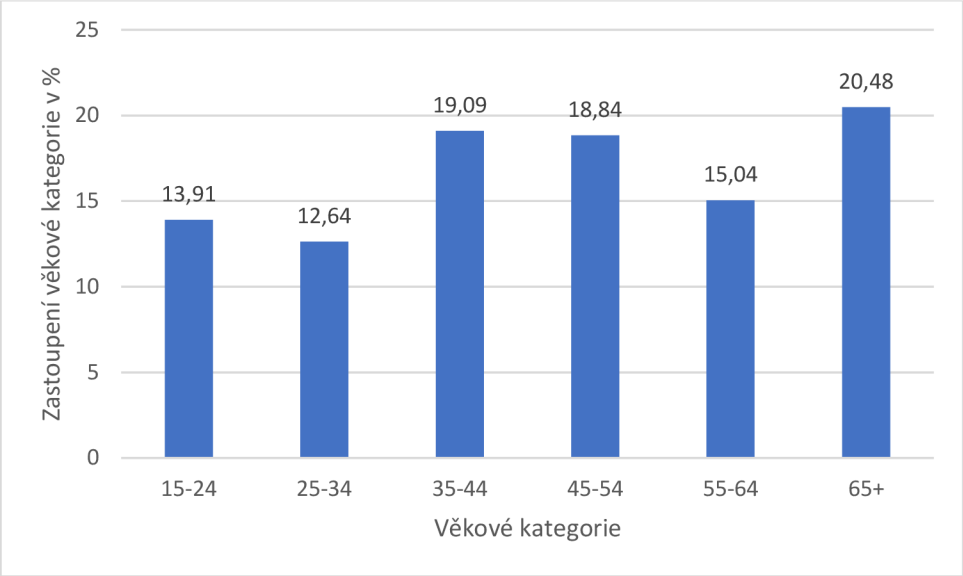

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Na otázku IDE.6b: „Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?“ byla sestavena škála odpovědí znázorněná tabulkou č. 3.

Tabulka 3 - škála nejvyššího dosaženého vzdělání

1	Nedokončené základní vzdělání
2	Dokončené základní vzdělání
3	Vyučení
4	Střední bez maturity
5	Střední odborné s maturitou
6	Střední všeobecné s maturitou
7	Vyšší odborné
8	Vysokoškolské bakalářské
9	Vysokoškolské magisterské, inženýrské
10	Postgraduální vzdělání (Ph. D), vědecká příprava (CSc., DrSc.)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat CVVM

Z důvodu splnění podmínky dobré aproximace bylo nutno sloučit některé kategorie, nové kategorie pro účely testování závislosti jsou vyznačeny v tabulce č. 4.

Tabulka 4 - upravená škála nejvyššího dosaženého vzdělání

1+2	Maximálně dosažené základní vzdělání
3	Vyučení
4	Střední bez maturity
5+6	Střední odborné a střední všeobecné s maturitou
7+8	Vyšší odborné + Vysokoškolské bakalářské
9+10	Vysokoškolské vzdělání vyšší, než bakalářské (magisterské, inženýrské, postgraduální)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat CVVM

V tomto případě byly sloučeny kategorie 1 a 2, kdy vzhledem k povinné školní docházce v České republice lze očekávat, že bude toto vzdělání dokončeno. U kategorií 5 a 6 se v obou případech jedná o středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou, rozdíl je pouze v zaměření dané střední školy, a proto byly tyto dvě kategorie sloučeny. V případě kategorií 7 a 8 se v obou případech jedná o tříleté studijní obory v oblasti terciálního vzdělání a byly taktéž sloučeny. Kategorie 9 a 10 byly sloučeny na základě velmi malých očekávaných četností u kategorie 10, která byla zastoupena pouze 6 osobami. V obou případech se jedná o vysokoškolské vzdělání vyšší než bakalářské.

U položené otázky PM_79: Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“ vypadalo složení výběrového souboru (po vyjmutí odpovědí 7 a 9) následovně:

Graf č. 3 - Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání ve výběrovém souboru

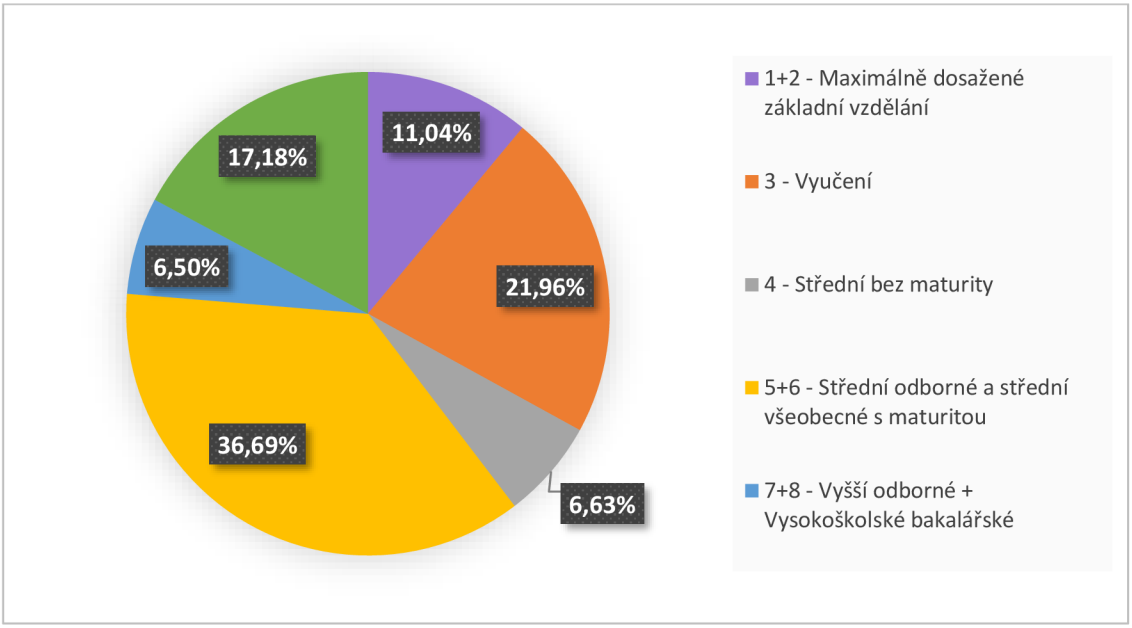

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Jak lze vidět, nejvíce respondentů uvedlo jako jejich nevyšší dosažené vzdělání střední odborné či střední všeobecné vzdělání s maturitou, a to 36,69 %. Nejméně uvedeným vzděláním je vyšší odborné či vysokoškolské bakalářské, to uvedlo pouze 6,50 % respondentů.

U dotazu PM_58: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?“ a úpravě škál odpovědí bylo zastoupení nejvyššího dosaženého vzdělání následující:

Graf č. 4 - Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání ve výběrovém souboru

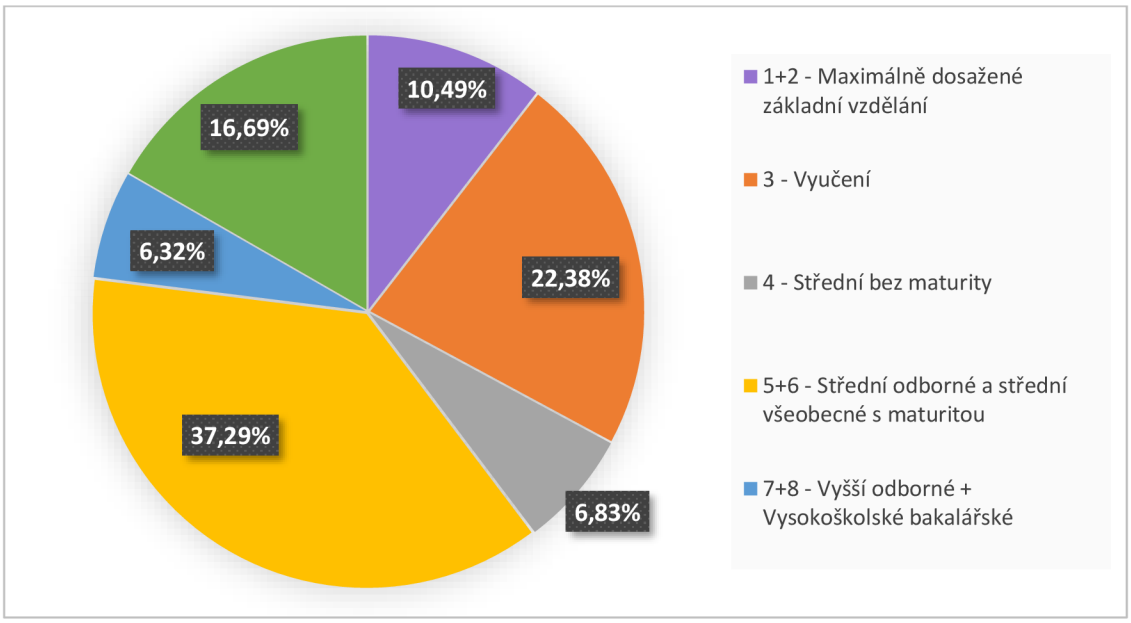

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Nejpočetněji obsazenou skupinou byla opět skupina 5+6, tedy střední odborné/střední všeobecné s maturitou, se zastoupením 37,29 %. Nejméně obsazenou skupinou byla skupina 7+8, která uvedla jako své nejvyšší dosažené vzdělání vyšší odborné či vysokoškolské bakalářské.

4.1.2 Vliv pohlaví na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky

Pro testování závislosti mezi pohlavím a otázkami PM_58 a PM_79 byly dle vztahu [1] otestovány kontingenční tabulky. Výstupy z příloh 1 a 2 byly shrnuty do tabulky č. 5, kde je možno vidět hodnotu testovacího kritéria χ^2, stupně volnosti kontingenční tabulky, p-hodnotu a hodnotu koeficientu kontingence [3].

Tabulka 5 - Shrnutí výsledků testování závislosti

Otázka	χ^2	DF	P	C
PM_58 "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?"	15,2057	3	0,0017	0,1373
PM_79 "Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?"	12,2513	4	0,0156	0,1217

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Analýza závislosti mezi pohlavím a otázkou PM_79 odhalila nejvyšší hodnoty reziduí (viz příloha 1, tabulka 1) u postoje 3 – „Ani spokojen, ani nespokojen“. Vysoká rezidua ukazují, že určitá kombinace kategorií se vyskytuje častěji (nebo méně často), než by odpovídalo náhodnému rozdělení. Tyto rozdíly tedy podporují hypotézu o závislosti. Tato závislost byla pomocí p-hodnoty prokázána na hladině významnosti $\alpha = 0{,}05$. Koeficient kontingence signalizuje slabou závislost.

Dle grafu 5 převažovali v pozitivních postojích muži – možnost 1 - „Velmi spokojen“ zvolilo 59,55 % mužů a 40,45 % žen, odpověď 2 - „Spíše spokojen“ 51 % mužů a 49 % žen. Z hlediska neutrálního byly nejvíce zastoupeny ženy, kdy odpověď 3 „Ani spokojen, ani nespokojen“ zvolilo 59 % žen a 41 % mužů. U postojů vyjadřujících nespokojenost lehce převažují muži. Odpověď 4 - „Spíše nespokojen“ byla zvolena 52,38 % ženami a 47,62 % muži, odpověď 5 - „Velmi nespokojen“ zvolilo 57 % mužů a pouze 42,99 % žen. Ženy se tedy častěji držely neutrálního postoje, zatímco muži měli více vyhraněné názory, které se však spíše přikláněly ke spokojenosti s členstvím ČR v Evropské unii.

Graf č. 5 - rozložení spokojenosti mužů a žen s členstvím ČR v EU

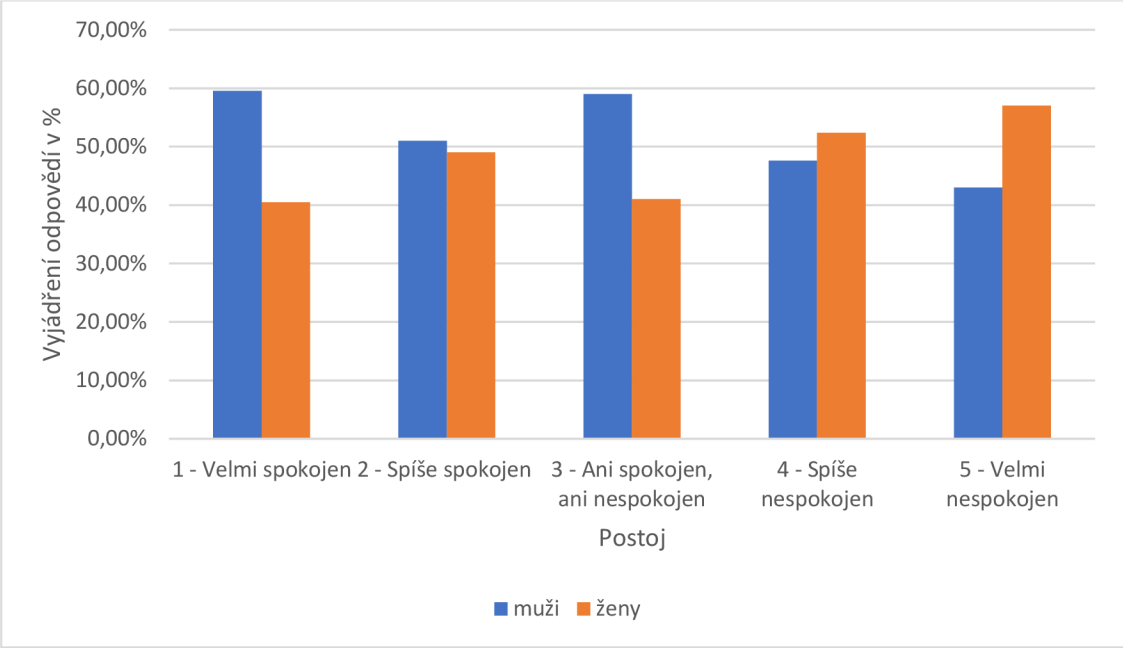

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Během testování závislosti mezi pohlavím a otázkou PM_58: "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?" byla největší rezidua zjištěna u postoje 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“. Tato rezidua (viz příloha 2, tabulka 5) podporují zamítnutí nulové hypotézy a prokázání závislosti, jak jde vidět z tabulky č. 5, kde je vyznačena p-hodnota. Koeficient kontingence vyšel 0,1373, což značí slabou závislost.

V následujícím grafu (graf 6) jsou znázorněny postoje mužů a žen k přijetí eura. Z grafu je zjevné, že souhlasný postoj zastávají převážně muži, kdy možnost „Rozhodně souhlasíte“ zvolilo 63,24 % mužů a pouze 36,76 % žen a možnost „Spíše souhlasíte“ zvolilo 60 % mužů a 40 % žen. U žen naopak převládá nesouhlasný postoj k přijetí eura, možnost „Spíše nesouhlasíte“ uvedlo 51,10 % žen a 48,90 % mužů. Odpověď „Rozhodně nesouhlasíte“ zvolilo 55,82 % žen a 44,18 % mužů. Drtivá většina respondentů (76,23 %) volila negativní postoj k přijetí eura jako měny České republiky.

Graf č. 6 - Rozložení postojů mužů a žen k přijetí eura jako měny ČR

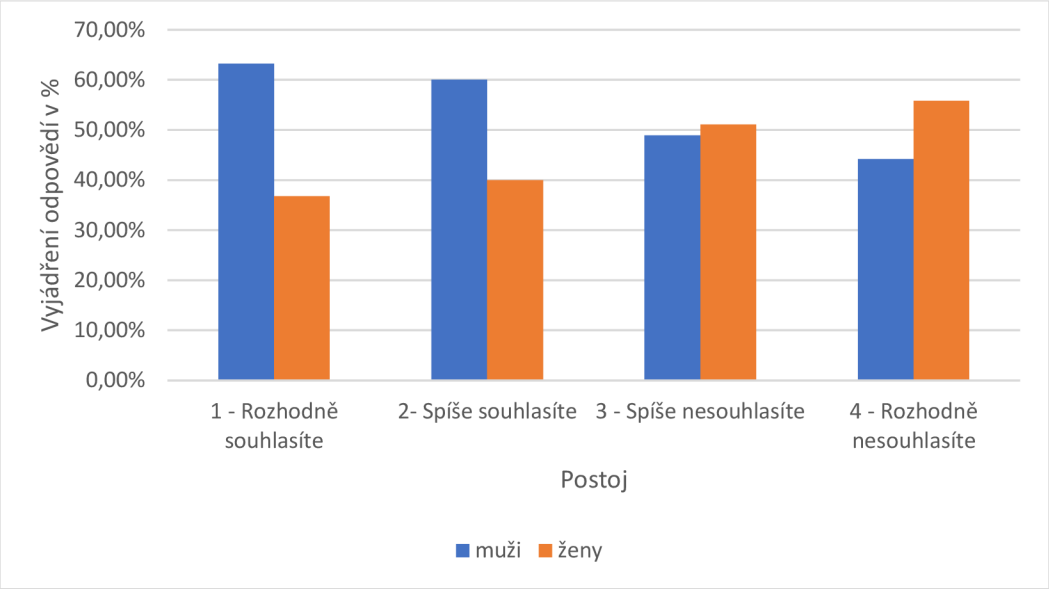

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

4.1.3 Vliv věku na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky

Během testování závislosti mezi věkem a otázkami PM_58 a PM_79 byly kontingenční tabulky testovány podle vzorce [1]. Výsledky (viz příloha 2 a 3) byly shrnuty do tabulky č. 6, kde lze opět vidět hodnotu testovacího kritéria χ^2, stupně volnosti kontingenční tabulky, p-hodnotu a hodnotu koeficientu kontingence [3].

Tabulka 6 - Shrnutí výsledků testování závislosti

Otázka	χ^2	DF	P	C
PM_58 "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?"	50,1958	15	<0,001	0,2443
PM_79 "Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?"	66,1157	20	<0,001	0,2755

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Byla testována závislost mezi věkem a otázkou PM_79 "Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?". Po výpočtu reziduí (viz příloha 3, tabulka 9) bylo zjištěno, že největší reziduum se nachází u věkové skupiny 15-24 let u postoje 5 „Velmi nespokojen“, kde byla zjištěná četnost výrazně nižší než ta očekávaná. Toto reziduum mohlo výrazněji přispět k zamítnutí nulové hypotézy, a tím k prokázání závislosti, která je dle vztahu [3] slabá až středně silná.

V grafu č. 7 je znázorněna spokojenost jednotlivých věkových kategorií s členstvím České republiky v EU. V rámci porovnávání sloupcových procent (viz příloha 3, tabulka 10) byla zkoumána struktura odpovědí dané skupiny. Napříč věkovou skupinou 15-24 let lze pozorovat převážně pozitivní postoj, kdy odpověď 1 – „Velmi spokojen“ zvolilo 21,60 % respondentů této věkové skupiny a odpověď 2 – „Spíše spokojen“ zvolilo 42,20 %. Neutrálních odpovědí uvedených touto věkovou skupinou bylo 22,40 % a negativních (součet odpovědí 4 a 5) 13,60 %. U věkové skupiny 25-34 let převažuje postoj 2 – „Spíše spokojen“, jenž zvolilo 38,71 % respondentů tohoto věku. Spolu s odpovědí 1 – „Velmi spokojen“ činí spokojenost u této skupiny 49,46 %. Nespokojenost této skupiny se rovná 13,6 %. Lidé ve věku 35-43 let z 44,08 % projevili spokojenost (ať už odpovědí 1 či 2). Neutrální postoj zaujalo 25 % respondentů této věkové skupiny a zbylých 30,92 % projevilo nespokojenost. U věkové skupiny 45-54 let se spokojenost s členstvím v EU pohybovala kolem 33,55 %, naopak nespokojených bylo 40,27 % a zbylých 26,17 % zvolilo neutrální odpověď. Druhá nejstarší věková skupina – 55-64 let volila odpovědi vyjadřující převážně nespokojenost (46,22 %), Téměř 32 % uvedlo spokojenost s členstvím a zbylých 21,85 % se drželo neutrality. Osoby starší 65 let volily z 40,72 % odpověď vyjadřující nespokojenost, 35,33 % osob uvedlo odpovědi 1 a 2 vyjadřující spokojenost.

Celkově lze sledovat, že mladší věkové skupiny mají tendenci být více spokojené než ty starší, které naopak vykazují větší podíl nespokojenosti.

Graf č. 7 - Rozložení odpovědí dle věkových kategorií

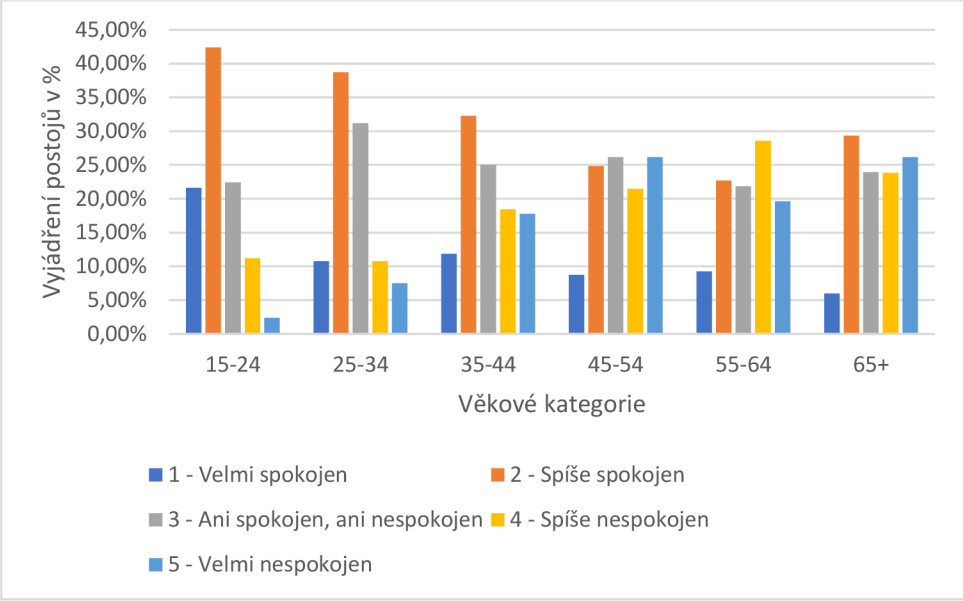

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

U otázky PM_58 "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?" bylo největší reziduum (viz příloha 4, tabulka 13) zjištěno u věkové skupiny 15-24 let při zvolené odpovědi 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“. To poukazuje na výraznou odchylku od statistické nezávislosti mezi proměnnými. Závislost byla pomocí p-hodnoty prokázána a bylo zjištěno, že se v tomto případě jedná o slabou závislost (viz tabulka 6).

Věková kategorie 15-24 let prokázala spíše odmítavý postoj, kdy součet odpovědi 3 – „Spíše nesouhlasíte“ a 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“ činil 66,37 %. Pozitivní postoj k přijetí eura projevilo 33,64 %. Lidé ve věku 25-34 let taktéž spíše volili odmítavý postoj. Zde byla však velmi projeven výrazně odmítavý postoj, kdy odpověď 4 zvolilo 65 % osob. Dalších 17 % zvolilo odpověď 4 – „Spíše nesouhlasíte“ a dohromady tak činí nesouhlas této věkové kategorie 82 %, což je druhý nejvyšší. Věková kategorie 35-44 let projevila taktéž spíše nesouhlas, proti zavedení eura bylo 69,53 %. Souhlasný postoj vyjádřilo 30,47 % osob tohoto věku. Osoby spadající do věkové kategorie 45-54 let vyjádřily ze 77,31 % nespokojenost s myšlenkou přijetí eura. Pro přijetí eura se staví 22,68 % osob této věkové kategorie. Lidé patřící do nejstarší věkové kategorie také vyjadřují nejvyšší nespokojenost, součet odpovědí vyjadřujících nesouhlas s přijetím činí 83,33 % a pouze 16,67 % by bylo pro přijetí eura jako měny České republiky.

U odpovědi 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“ lze v rámci řádkových procent pozorovat trend ukazující, že čím starší je věková kategorie, tím více volí tuto odpověď. I přes to, že mezi všemi věkovými kategoriemi převažuje nesouhlas s přijetím eura, mladší věkové kategorie vykazují vyšší míru souhlasu.

Graf č. 8 - Rozložení odpovědí dle věkových kategorií

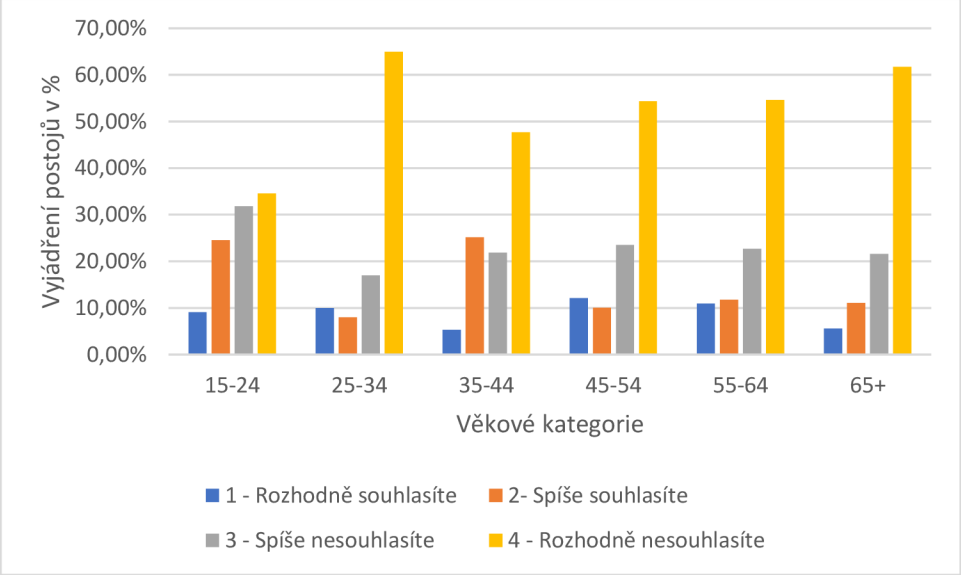

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

4.1.4 Vliv nejvyššího dosaženého vzdělání na spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii a postoj k zavedení eura jako měny České republiky

Při testování závislosti mezi nejvyšším dosaženým vzděláním a dotazy PM_58 a PM_79 byly kontingenční tabulky otestovány pomocí testovacího kritéria [1]. Vypočtené hodnoty testovacího kritéria χ^2, p-hodnoty, koeficientu kontingence [3] a stupně volnosti jsou zaneseny do tabulky 7.

Tabulka 7 - Shrnutí výsledků testování závislosti

Otázka	χ^2	DF	P	C
PM_58 "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?"	85,586	15	<0,001	0,3125
PM_79 "Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?"	61,7247	20	<0,001	0,2653

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

Po položení otázky PM_79 "Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?" byla zkoumána jednotlivá rezidua u odpovědí (viz příloha 5, tabulka 17). Největší rozdíl mezi zjištěnou a očekávanou četností byl nalezen u respondentů s vyučením, kteří zvolili postoj 2 – „Spíše spokojen“. Tato rezidua podporují hypotézu o závislosti, jež byla statisticky potvrzena díky p-hodnotě menší než 0,001. Koeficient kontingence poukazuje na slabou až středně silnou závislost.

Osoby, jenž mají maximálně základní vzdělání neboli kategorie 1+2 nejčastěji uvedla odpověď 2 – „Spíše spokojen“, a to se zastoupením 35,56 %. Spolu s odpovědí 1 – „Velmi spokojen“ činí spokojenost této skupiny 48,89 %. Nejméně často tato skupina uvedla odpověď 5 – „Velmi nespokojen“ (6,67 %) a celková nespokojenost činila 33,34 %. Lidé vyučení nejčastěji volili postoj neutrální – „Ani spokojen, ani nespokojen“, kdy jej zvolilo 27,93 %. Celkově však u této skupiny převažovala nespokojenost, která dohromady činí 48,61 %. Spokojenost uvedlo v rámci osob vyučených 23,46 %. Lidé se středoškolským vzděláním bez maturity měli převážně nespokojený postoj, který projevilo 40,74 % osob s tímto druhem vzdělání. Druhou nejvíce volenou odpovědí byla ta neutrální – „Ani spokojen, ani nespokojen“, kterou uvedlo 33,33 % a osob spokojených tak bylo 25,93 %. Skupina 5+6, která jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla středoškolské s maturitou byla jednou z těch, které uvedly převážnou spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii. Spokojenost celkem uvedlo 46,16 %. Neutrální postoj zaujalo 23,41 % osob, zbylých 30,44 % uvedlo nespokojenost. Osoby s dokončeným vyšším odborným nebo vysokoškolským bakalářským vzděláním projevily z většiny spokojenost, a to se zastoupením 54,72 %. To je největší projevená spokojenost napříč vzdělanostními skupinami. Postoj 3 – „Ani spokojen, ani nespokojen“ zvolilo 22,64 % a nespokojenost

vyjádřilo 22,64 % osob této skupiny. Poslední skupinou jsou osoby s dosaženým vysokým vzděláním, které je vyšší než bakalářské. I zde převažovala spokojenost s členstvím v Evropské unii, kterou vyjádřilo 52,15 %. Naopak spokojenost projevilo 23,58 % osob a zbylých 24,29 % uvedlo neutrální postoj.

Lze konstatovat, že u osob s vyšším vzděláním převažuje větší spokojenost s členstvím České republiky v Evropské unii.

Graf č. 9 - Rozložení odpovědí dle kategorií vzdělání

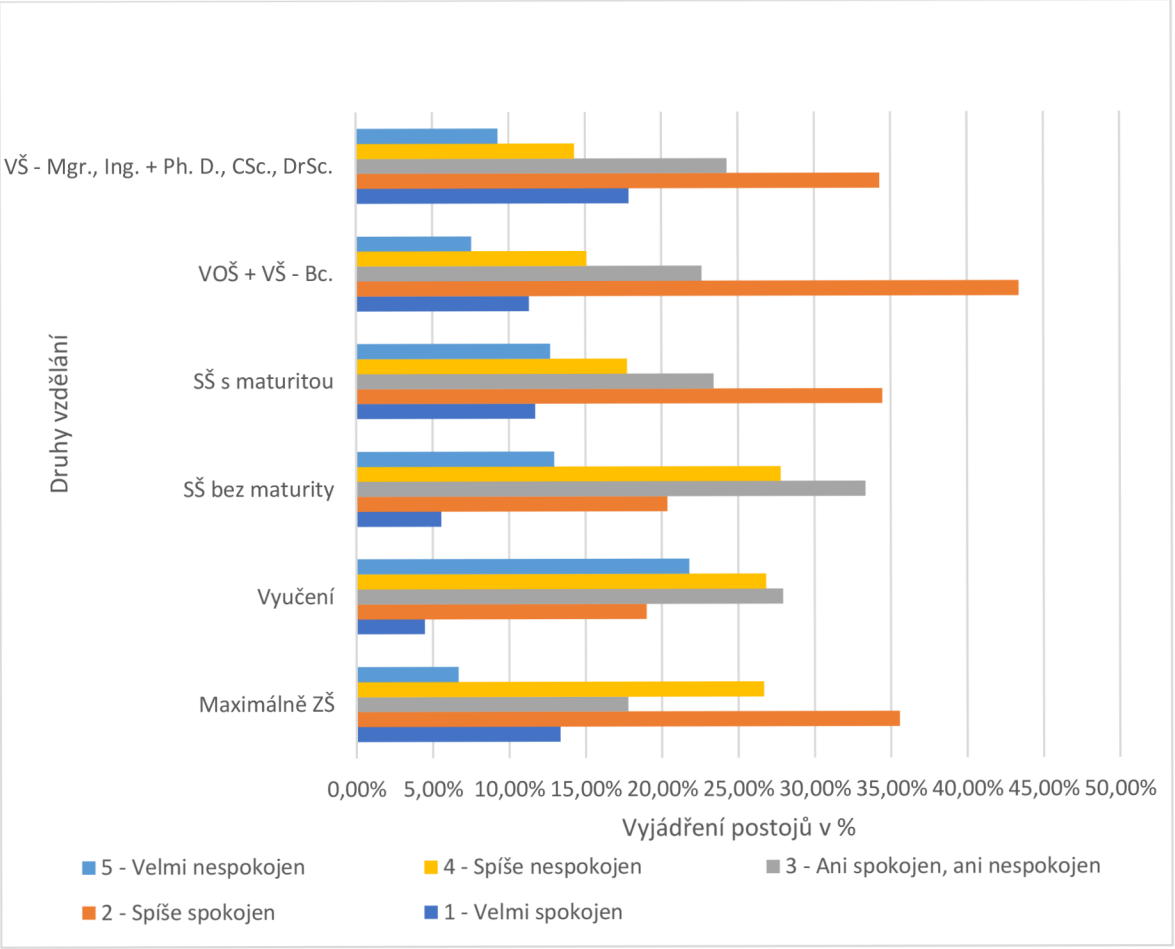

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSDA

U odpovědí na otázku PM_58 "Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?" byla taktéž zkoumána rezidua (viz příloha 6, tabulka 21). Nejvýraznější rozdíl mezi zjištěnou a očekávanou četností byl zpozorován u osob s vyučením, které zvolily odpověď 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“. Tento výrazný rozdíl teda naznačuje závislost mezi znaky, která byla potvrzena výsledkem p-hodnoty (viz tabulka 7). Závislost byla pomocí koeficientu kontingence vyhodnocena jako středně silná.

Napříč osobami ze skupiny 1+2 – „Maximálně dosažené základní vzdělání“ nejvíce převažoval postoj zásadně odmítavý, kdy odpověď 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“ zvolilo 57,83 % osob v této skupině. Spolu s postojem 3 – „Spíše nesouhlasíte“ je odmítavý postoj k euru zastoupen 77,11 % odpovědí. Zbylých 22,89 % se staví k euru pozitivně. U osob vyučených převládal nejvýrazněji ze všech skupin negativní postoj k přijetí eura. Negativní postoj k přijetí eura vyjádřilo až 90,96 % osob s vyučením. Mezi osobami, které zvolily pozitivní postoj převládala odpověď 2 – „Spíše souhlasíte“, kterou zvolilo 5,65 % vyučených a výrazně pozitivní odpověď 1 – „Rozhodně souhlasíte“ zvolilo jen 3,39 %. Lidé se středoškolským vzděláním bez maturity také z většiny volili odmítavý postoj, kdy 89,18 % uvedlo odpovědi 3 a 4. Odpovědi 1 a 2, které vyjadřují přívětivý postoj k euru, byly uvedeny stejným podílem osob – 7,41 %. Skupina 5+6, tedy osoby středoškolsky vzdělané s maturitou, vykazovala lehce pozitivnější postoj k euru než ty předchozí. 23,73 % uvedlo odpověď „Rozhodně souhlasím“ nebo „Spíše souhlasím“. Negativní postoj k euru byl v této skupině vyjádřen 76,27 % osob. Osoby, které absolvovaly vyšší odborné či vysokoškolské bakalářské studium, uvedly z 28 % pozitivní názor na přijetí eura, kdežto zbylých 72 % se vyjádřilo proti přijetí eura. Poslední ze vzdělanostních skupin – lidé s vysokoškolským vzděláním vyšším, než bakalářské byli vůči euru nejméně negativní ze všech. I přes to, že lehce převažuje názor proti přijetí eura, postoj pro jeho přijetí uvedlo 46,21 % osob.

Ve výběrovém souboru lze tedy pozorovat trend který ukazuje, že čím vyšší vzdělání lidé mají, tím méně odmítaví jsou vůči přijetí eura. Negativní postoj však stále převažuje.

4.2 Vývoj postojů české veřejnosti spojených s Evropskou unií a přijetím eura

Od vstupu České republiky do Evropské unie uběhlo již téměř 21 let, během kterých se názory české veřejnosti na členství měnily. Důsledkem změny názorů mohou být různé ekonomické či geopolitické situace.

Graf č. 10 - Vývoj spokojenosti s členstvím České republiky v EU

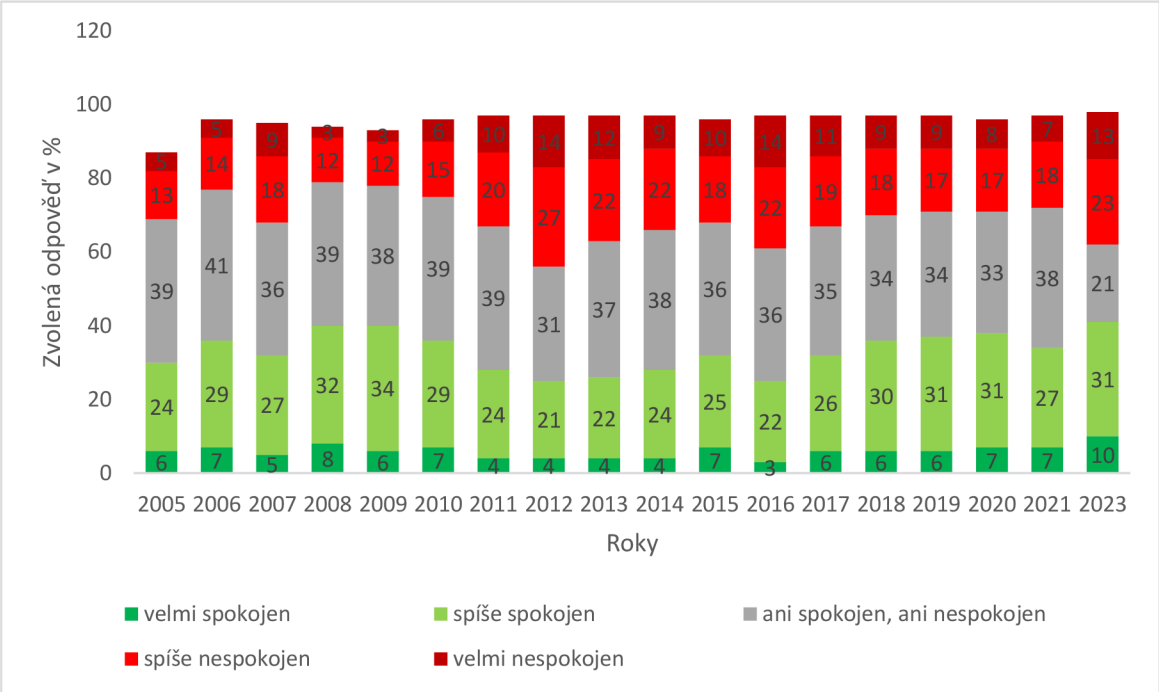

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat CVVM

V grafu 10 lze vidět vývoj spokojenosti Čechů s členstvím ČR v EU. Je zjevné, že první tři roky převažoval neutrální postoj, který mohl být způsoben pouze krátkou dobou členství. Následující dva roky (2008 a 2009) převažoval pozitivní postoj, kdy spokojených bylo celkem 40 % dotázaných (byla sečtena odpověď velmi spokojen a spíše spokojen). V letech 2010 až 2014 spokojenost klesla, důvodem mohly být důsledky hospodářské krize, která trvala mezi lety 2008-2010. Dopady finančních problémů a úsporných opatření napříč Evropou mohly vzbudit pocit nejistoty, kterou nepodpořila ani situace Řecka. To kvůli velkým finančním problémům a velkému státnímu dluhu požádalo Evropskou unii o pomoc.

Tyto dvě situace vyvolaly debaty o stabilitě eurozóny a šíření tzv. euroskepticismu. V roce 2015 došlo k lehkému nárůstu spokojenosti, kterou uvedlo 32 % dotazovaných. Následující rok 2016 přinesl pokles spokojenosti a lehké zvýšení nespokojenosti s členstvím. V roce 2016 proběhlo ve Velké Británii referendum o vystoupení z EU a byly zavedeny kvóty na přerozdělení uprchlíků v důsledku migrantské krize vrcholící mezi roky 2015-2016. I tyto dvě události mohly podpořit negativní postoj k členství. Do roku 2020 měl pozitivní postoj rostoucí tendenci, negativní postoj se pohyboval v přibližně stejných hodnotách – kolem 26 % odpovědí. V roce 2021 došlo k lehkému poklesu spokojenosti, nespokojenost však zůstala stejná jako v předchozím roce. Rok 2023 ukazuje větší vyhranění názorů oproti předchozím letem, spokojenost byla projevena 41 % odpovědí, neutrální postoj 21 % a nespokojenost byla zastoupena 36 %. Rokem, kdy byli Češi s členstvím ČR v Evropské unii nespokojenější, je rok 2023. Největší nespokojenost s členstvím byla respondenty uvedena v roce 2012.

Jednou z podmínek pro vstup do Evropské unie je také přijetí eura, a to po splnění konvergenčních kritérií. Diskuse o přijetí eura se v České republice vede již několik let, v průběhu kterých se názor na přijetí velmi měnil – jak jde vidět z grafu č. 11.

Graf č. 11 - Vývoj postoje k zavedení eura jako měny ČR

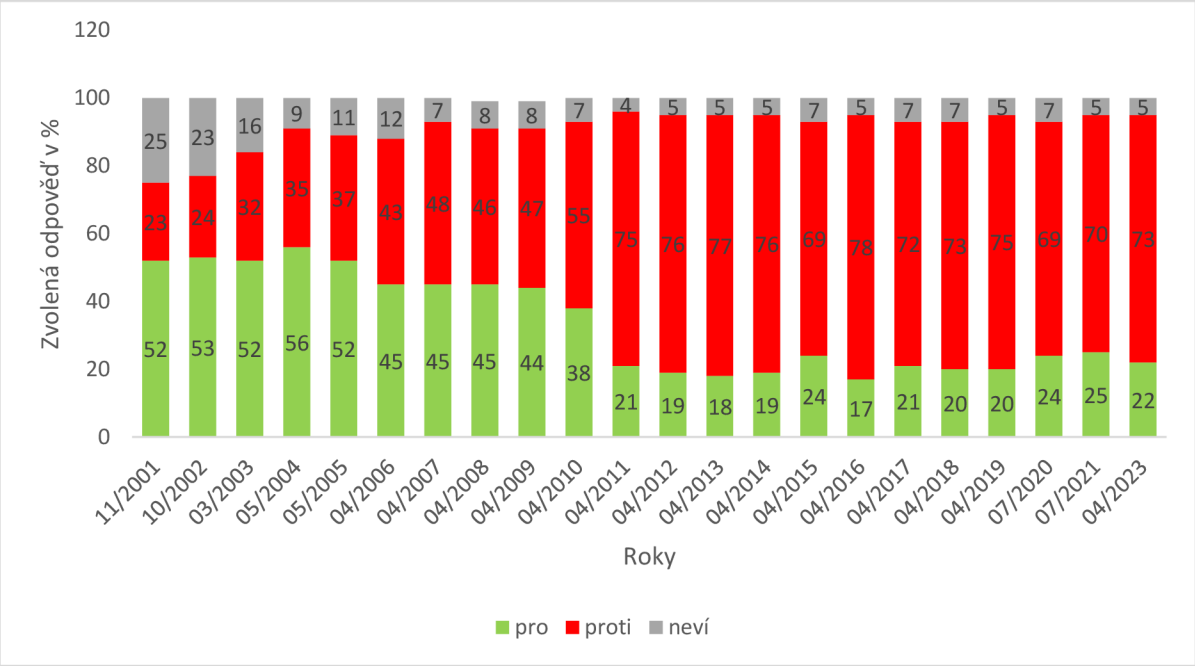

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat CVVM

V roce 2001, tedy 3 roky před vstupem České republiky do Evropské unie, uvedlo 52 % dotazovaných souhlasný postoj k přijetí eura, odmítavý postoj uvedlo 23 % dotazovaných. Podobně to bylo také v několika následujících letech. Poprvé v roce 2007 převažoval negativní postoj ku pozitivnímu – 48 % dotazovaných bylo proti, zatímco 45 % dotazovaných bylo pro. Výraznější nesouhlas je viditelný od roku 2010, nejspíše v důsledku hospodářské krize. Od té doby se v průběhu let prohluboval nesouhlas s přijetím eura, nejvíce uvedených negativních odpovědí bylo zaznamenáno v roce 2016, a to 78 % proti euru. Jak již bylo zmíněno, mohlo se tak stát v důsledku událostí, jako je migrační krize či vyjednávání Velké Británie o vystoupení z EU. V průběhu let se názory českých občanů více polarizovaly, od roku 2007 uvedly odpověď „nevím“ pouze jednotky procent respondentů. Největší svolnost k přijetí eura byla právě v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie. Postoj pro přijetí eura uvedlo 56 % respondentů. Naopak v roce 2016 nejvíce převažoval odmítavý postoj k přijetí eura. Z dlouhodobějšího hlediska je zjevné, že Češi jsou z drtivé většiny proti přijetí eura jako měny ČR.

5 Výsledky a diskuse

Z provedených analýz vyplynulo, že mezi pohlavím a spokojeností s členstvím ČR v EU byla prokázaná slabá závislost. Mezi respondenty převažovaly ženy, a to z 50,43 %. Nejvíce voleným postojem byl postoj 2 - Spíše spokojen, který zvolilo 30,80 % dotazovaných. Ženy častěji volily neutrální názor, zatímco názory mužů byly více polarizovány a přikláněly se spíše ke spokojenosti s členstvím.

Mezi pohlavím a postojem k zavedení eura jako měny České republiky byla taktéž prokázána slabá závislost. Ženy tentokrát byly zastoupeny 50,70 %. Napříč výběrovým souborem byl dominantní postoj 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“. Tato odpověď byla vybrána 53,22 % dotazovaných. Celková nespokojenost tvořila 76,23 % odpovědí.

Dalším testovaným faktorem je věk respondentů, který byl rozdělen do 6 věkových skupin. Nejvíce zastoupenou skupinou byla 6. věková kategorie, tedy respondenti ve věku 65 a více let. Nejprve byl věk testován v závislosti se spokojeností s členstvím v Evropské unii. Nejčastější byl postoj 2 – „Spíše spokojen“ s obnosem 31,18 % odpovědí. Mezi proměnnými byla prokázána slabá až středně silná závislost. Mladší věkové skupiny tíhly k odpovědím spojeným se spokojeností, zatímco starší věkové skupiny byly oproti těm mladším výrazně častěji nespokojeny.

Věk byl dáván do závislosti také s postojem k přijetí eura. Nejpočetnější byla opět věková kategorie 6 a postoj č. 2 – „Rozhodně nesouhlasíte“. Se zavedením eura nesouhlasilo 53,22 % dotazovaných. Prokázána byla slabá závislost. Obecně převažuje negativní postoj k přijetí eura. Bylo prokázáno, že čím starší byla věková skupina, tím více byla volena odpověď vyjadřující výrazný nesouhlas.

Dalším faktorem je nejvyšší dosažené vzdělání. Nejprve byla zkoumána závislost mezi vzděláním a spokojeností s členstvím v EU. Nejvíce dotazovaných - 36,69 % uvedlo jako nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské s maturitou. Nejčastěji zvolenou odpovědí byl postoj 2 – „Spíše spokojen“, který uvedlo 30,80 % dotazovaných. Mezi vzděláním a postojem byla prokázána slabá až středně silná závislost. Bylo prokázáno, že osoby s vyšším vzděláním byly více spokojeny s členstvím ČR v EU.

Poslední testovanou byla závislost mezi nejvyšším dosaženým vzděláním a postojem k přijetí eura jako měny ČR. Opět převažovali respondenti s dosaženým středním vzděláním s maturitou, kterých bylo 37,29 %. Postojem, který ve výběrovém souboru převažoval byl postoj 4 – „Rozhodně nesouhlasíte“ se zastoupením 53,22 %. Mezi nejvyšším dosaženým

vzděláním a postojem k zavedení eura byla prokázána středně silná závislost. I přes výrazný nesouhlas napříč výběrovým souborem bylo zjištěno, že čím vyšší vzdělání respondenti uvedli, tím méně odmítavý postoj volili.

Relativní spokojenost Čechů s členstvím České republiky v Evropské unii potvrzuje také novější průzkum konaný agenturou STEM v listopadu 2024 (STEM, 2025), který ukazuje, že spokojenost s členstvím v Evropské unii se momentálně pohybuje přibližně kolem 50 %. Je však nutno brát v potaz, že se jedná o odlišný výzkum uskutečněný jinou agenturou. Rozdíl mezi spokojeností s EU zjištěnou výzkumem STEM z roku 2023 (45 %) a CVVM (zhruba 42 %) je přibližně 3 %. I přes to je tedy možné pozorovat, že došlo v posledním roce k lehkému zvýšení spokojenosti se členstvím v EU.

Agentura STEM (STEM, 2025) dále také potvrzuje zjištění, že v posledních letech převažuje výrazně negativní postoj k přijetí eura napříč českou veřejností. Rozdíl mezi výsledky průzkumů CVVM a STEM z roku 2023 na toto téma se pohybuje kolem 2 %, kdy CVVM (CVVM, 2023) uvádí kladný postoj k zavedení eura u 22 % dotazovaných a STEM uvádí spokojenost kolem 20 %. Lze konstatovat, že zde k žádnému významnému vývoji postojů nedošlo a procento spokojených respondentů zůstává přibližně stejné.

6 Závěr

Problematika přijetí eura, jakožto měny užívané v České republice, je v poslední době opět velmi diskutovaným tématem. K jeho přijetí se ČR zavázala již při samotném vstupu do Evropské unie v roce 2004. Od té doby prošel postoj k členství v EU i k samotnému euru několika změnami v důsledku ekonomických a geopolitických situací, které v průběhu let nastaly. Možná i díky nim je postoj Čechů k euru dlouhodobě skeptický. Během výzkumu veřejného mínění z roku 2023, který byl realizován Centrem pro výzkum veřejného mínění, bylo zjištěno, že i přes relativně vysokou spokojenost s členstvím v EU (přibližně 42 %) je stále postoj k přijetí eura negativní (pouze 22 % respondentů souhlasí s přijetím).

Mezi pohlavím a spokojeností s členstvím v EU byla prokázána slabá závislost, ženy častěji zastávaly neutrální postoj, zatímco muži měli více vyhraněné názory přiklánějící se spíše ke spokojenosti. Spokojenost uvedlo 41,72 % dotazovaných. Mezi pohlavím a postojem k přijetí eura byla taktéž prokázána slabá závislost. Většina dotazovaných se staví proti přijetí eura (76,23 % dotazovaných), muži ale byli častěji těmi, kteří uvedli pozitivní postoj.

Závislost mezi věkem respondentů a spokojeností s členstvím v Evropské unii byla prokázána slabou až středně silnou závislostí. Mladší věkové skupiny měly tendenci být více spokojené, zatímco starší věkové skupiny byly častěji výrazně nespokojeny. Celková míra spokojenosti byla zjištěna na 42,24 %. Dále bylo prokázáno, že mezi postojem k euru a věkem existuje slabá závislost. Nejčastěji respondenti volili odmítavé postoje vůči euru (76,23 %). Bylo také vypozorováno, že čím starší věková skupina byla, tím častěji uváděla výraznou nespokojenost.

Zjištěno dále bylo, že mezi nejvyšším dosaženým vzděláním a spokojeností s členstvím ČR v Evropské unii byla prokázána slabá až středně silná závislost. Spokojenost celkem uvedlo 41,72 % dotazovaných. Bylo zjištěno, že osoby s vyšším vzděláním mají tendenci býti více spokojené s členstvím. Mezi postojem k přijetí eura a nejvyšším dosaženým vzděláním byla také prokázána závislost, a to středně silná. Převážná většina (76,23 %) nesouhlasí s přijetím eura jako měny ČR. Lidé s vyšším dosaženým vzděláním však euro odmítají méně než ti s nižším vzděláním.

Z obecného hlediska lze říci, že spokojenost české veřejnosti s členstvím České republiky v Evropské unii je vyrovnaná a v posledních pár letech má lehce rostoucí tendenci.

Postoj k zavedení eura jako měny ČR se v posledních letech moc nezměnil a drtivá většina Čechů zastává postoj proti přijetí eura.

Pro docílení větší otevřenosti české společnosti k euru by bylo zapotřebí vést objektivnější veřejnou diskusi, informovat nejen o nevýhodách a rizicích, ale také výhodách a příležitostech eura, či například více zohlednit zkušenosti okolních států, které již euro přijaly. Ekonomické a geopolitické vlivy však postoje společnosti významně ovlivňují, a tak nezbývá, než situaci a její vývoj dále sledovat.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

FIALA, Petr; KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. ISBN 978-80-7325-450-6.

FLEISCHMANN, Luboš, 2022. *Evropská hospodářská a měnová unie v souvislostech*. Grada. ISBN 978-80-271-6611-4.

FTOREK, Jozef, 2010. *Public relations a politika: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3376-0.

FTOREK, Jozef, 2012. Public relations jako ovlivňování mínění. 3. ISBN 978-80-247-3926-7.

BUDÍKOVÁ, Marie; KRÁLOVÁ, Maria a MAROŠ, Bohumil, 2010. *Průvodce základními statistickými metodami*. Expert. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3243-5.

LEHMANN, Paul-Jacques, 2019. *The future of the euro currency*. *Innovation, entrepreneurship and management series*. London: ISTE. ISBN 978-1-78630-313-4.

LOCK, Robin H., Patti FRAZER LOCK, Kari LOCK MORGAN, Eric F. LOCK a Dennis F. LOCK, 2021. *Statistics: Unlocking the Power of Data.* Wiley. ISBN 978-1-119-67416-0.

NEUBAUER, Jiří, SEDLAČÍK, Marek a KŘÍŽ, Oldřich, 2016. *Základy statistiky: Aplikace v technických a ekonomických oborech.* 2. rozšířené. ISBN 978-80-247-5786-5.

PECÁKOVÁ, Iva, 2008. *Statistika v terénních průzkumech*. Professional publishing, Praha. ISBN 978-80-88260-10-3.

ŘEZANKOVÁ, Hana, 2011. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. Professional publishing, Praha. ISBN 978-80-86946-49-8.

SYCHRA, Zdeněk, 2009. *Jednotná evropská měna: realizace hospodářské a měnové unie v EU*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 978-80-210-5082-2.

URBAN, Lukáš, DUBSKÝ, Josef a MURDZA, Karol, 2011. *Masová komunikace a veřejné mínění.* ISBN 978-80-247-3563-4.

ZAHRADNÍK, Petr, 2003. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. *Beckova edice ekonomie*. Praha: C H. Beck. ISBN 80-7179-472-4.

7.2 Elektronické zdroje

CVVM, 2023. *Tisková zpráva – Členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti – duben/květen 2023* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5673/f9/pm230712.pdf

CVVM, 2025. *Kdo jsme* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/cz/cvvm/kdo-jsme

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2024. *Kritéria konvergence*. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/hospodarska-a-menova-politika-v-eu/-kriteria-konvergence/

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2024. *Deficit a dluh vládních institucí - 2. čtvrtletí 2024* [online]. [cit. 2024-11-14]. Dostupné z: https://csu.gov.cz/rychle-informace/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-2-ctvrtleti-2024

DATOVÁ AKADEMIE, 2025. *Typy proměnných (a jak je určit)* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://simar.cz/o-https://www.datova-akademie.cz/typy-statistickych-promennych/

DE MUNTER, André, 2024. *Rozšiřování unie* [online]. [cit. 2024-11-19]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf/cs/FTU_5.5.1.pdf

EVROPSKÁ KOMISE, 2022. *Evropská unie: Co je a co dělá* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2024-10-12]. ISBN 978-92-76-24597-1. Dostupné z: https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/cs/#.

EVROPSKÁ KOMISE, 2024. *Convergence report 2024* [online]. [cit. 2024-11-08]. ISSN 2443-8014. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/a3bb3063-6478-44a5-a270-933e49fb304b_en?filename=ip294_en.pdf

EVROPSKÁ UNIE, 2018[1]. *Jednotný Evropský akt* [online]. [cit. 2024-11-06]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0027

EVROPSKÁ UNIE, 2018[2]. *Maastrichtská smlouva o Evropské unii* [online]. [cit. 2024-11-03]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0026&qid=1730889226336

EVROPSKÁ UNIE, 2024[1]. *Přístupová kritéria (kodaňská kritéria)* [online]. [cit. 2024-07-10]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:accession_criteria_copenhague

EVROPSKÁ UNIE, 2024[2]**.** *Rozšíření EU* [online]. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_cs

EVROPSKÁ UNIE, 2024[3]. *Země používající euro* [online]. [cit. 2024-10-10]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/countries-using-euro_cs

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR, 2024. *Evropský účetní dvůr – co děláme* [online]. [cit. 2024-11-05]. Dostupné z: https://www.eca.europa.eu/cs/what-we-do

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Evropský výbor regionů* [online]. [cit. 2024-10-10]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/16/vybor-regionu

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Politiky EU*. [online]. [cit. 2024-07-10]. Dostupné z: https://tvorimevropu.cz/evropska-unie/politiky-eu/

KANTAR CZ, 2025. *O nás* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://cz.kantar.com/o-nas/

MEDIAN, S.R.O., 2025. *O nás* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/?page_id=25

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013[1]**.** *Náklady a rizika* [online]. [cit. 2024-11-19]. Dostupné z: https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/naklady-a-rizika

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013[2]**.** *Náklady a rizika* [online]. [cit. 2024-11-19]. Dostupné z: https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/naklady-a-rizika

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013[3]. *Výhody pro podniky* [online]. [cit. 2024-11-19]. Dostupné z: https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-podniky

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013[4]. *Výhody pro spotřebitele* [online]. [cit. 2024-11-19]. Dostupné z: *https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-spotrebitele*

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ, 2023. *Hlavní instituce EU: Evropský parlament* [online]. [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/hlavni_instituce_eu_evropsky_parlament.html

ŘEHÁK, Jan, 1979. *Sociologický časopis: Kvótní výběr* [online]. Praha [cit. 2024-12-20]. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/41129428?read-now=1#page_scan_tab_contents

ŘEHÁKOVÁ, Blanka, 1979. *Sociologický časopis: Statistické ověřování reprezentativity: test dobré shody* [online]. Praha [cit. 2024-12-22]. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/41129429?seq=1

SIMAR, 2025. *O SIMAR* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://simar.cz/o-simar.html

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR. 2018[1]. *Výběr kvótní.* [online]. [cit. 2024-12-22]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Výběr_kvótní

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR. 2018[2]. *Mínění veřejné (MSgS)*[online]. [cit. 2024-06-28]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Mínění_veřejné_(MSgS)

STEM, 2025. *Výzkumná zpráva – Postoj české veřejnosti ke konkurenceschopnosti EU* [online]. [cit. 2025-03-03]. Dostupné z: https://www.stem.cz/wp-content/uploads/2025/02/STEM-pro_UV_zaverecna_zprava_listopad_2024_FINAL.pdf

Tabery, Paulína; Čadová, Naděžda; Vinopal, Jiří; Ďurďovič, Martin; Pilnáček, Matouš; Červenka, Jan; Tuček, Milan; Vitíková, Jana; Hájková, Helena; Plačková, Marie; Spurný, Martin; Kyselá, Monika; Weikertová, Štěpánka; Ježková, Karolína; Novotná, Lucie, 2023, *"Naše společnost 2023 - duben (duben až květen 2023)"*, https://doi.org/10.14473/CSDA/X83HCL, CSDA, V1, UNF:6:XcbwVOr6fTpu6cUNn1Ftcw== [fileUNF]

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - logo sdružení organizací SIMAR 28
Obrázek 2 - logo CVVM 29
Obrázek 3 - logo společnosti Kantar 29
Obrázek 4 - logo společnosti MEDIAN 30

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Škála odpovědí na otázku PM_79: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“. 32
Tabulka 2 - Škála odpovědí na otázku PM_58: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby bylo za měnu České republiky přijato EURO?“ 32
Tabulka 3 - škála nejvyššího dosaženého vzdělání 34
Tabulka 4 - upravená škála nejvyššího dosaženého vzdělání 35
Tabulka 5 - Shrnutí výsledků testování závislosti 37
Tabulka 6 - Shrnutí výsledků testování závislosti 39
Tabulka 7 - Shrnutí výsledků testování závislosti 43

8.3 Seznam grafů

Graf č. 1 - Rozložení věkových kategorií ve výběrovém souboru 33
Graf č. 2 - Rozložení věkových kategorií ve výběrovém souboru 34
Graf č. 3 - Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání ve výběrovém souboru 35
Graf č. 4 - Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání ve výběrovém souboru 36
Graf č. 5 - rozložení spokojenosti mužů a žen s členstvím ČR v EU 38
Graf č. 6 - Rozložení postojů mužů a žen k přijetí eura jako měny ČR 39
Graf č. 7 - Rozložení odpovědí dle věkových kategorií 41
Graf č. 8 - Rozložení odpovědí dle věkových kategorií 42
Graf č. 9 - Rozložení odpovědí dle kategorií vzdělání 44
Graf č. 10 - Vývoj spokojenosti s členstvím České republiky v EU 46
Graf č. 11 - Vývoj postoje k zavedení eura jako měny ČR 47

8.4 Seznam použitých zkratek

AV ČR – Akademie věd České republiky
CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
ECB – Evropská centrální banka
EFTA – Evropské sdružení volného obchodu
EHS – Evropské hospodářské společenství

EMU – Evropská měnová unie
ERM II – Evropský mechanismus směnných kurzů II
ES – Evropská společenství
ESCB – Evropský systém centrálních bank
ESUO – Evropské společenství uhlí a oceli
EU – Evropská unie
EURATOM – Evropské společenství pro atomovou energii
NATO – Severoatlantická aliance
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEEC – dřívější název pro Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
RVHP – Rada vzájemné hospodářské pomoci
SEPA – Single Euro Payment Area

Přílohy

Příloha č. 1 – Výsledky testování závislosti spokojenosti s EU na pohlaví

Tabulka č. 1 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (spokojenost s eu a pohlaví)
Pearson Chi-square: 12,2513, df=4, p=,015577
Weight variable: četnosti

pohlaví	postoj 1	postoj 2	postoj 3	postoj 4	postoj 5	Row Totals
1	8,88221	3,57791	-17,1411	-3,27853	7,95951	0,00
2	-8,88221	-3,57791	17,1411	3,27853	-7,95951	0,00
All Grps	0,00000	-0,00000	0,0000	0,00000	0,00000	0,00

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 2 – Kontingenční tabulka závislosti spokojenosti s EU na pohlaví

Summary Frequency Table (spokojenost s eu a pohlaví)
Table: postoj(5) x pohlaví(2)
Weight variable: četnosti

	postoj	pohlaví 1	pohlaví 2	Row Totals
Count	1	53	36	89
Column Percent		13,12%	8,76%	
Row Percent		59,55%	40,45%	
Total Percent		6,50%	4,42%	10,92%
Count	2	128	123	251
Column Percent		31,68%	29,93%	
Row Percent		51,00%	49,00%	
Total Percent		15,71%	15,09%	30,80%
Count	3	82	118	200
Column Percent		20,30%	28,71%	
Row Percent		41,00%	59,00%	
Total Percent		10,06%	14,48%	24,54%
Count	4	80	88	168
Column Percent		19,80%	21,41%	
Row Percent		47,62%	52,38%	
Total Percent		9,82%	10,80%	20,61%
Count	5	61	46	107
Column Percent		15,10%	11,19%	
Row Percent		57,01%	42,99%	
Total Percent		7,48%	5,64%	13,13%
Count	All Grps	404	411	815
Total Percent		49,57%	50,43%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 3 – Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – spokojenost s EU x pohlaví

Statistics: postoj(5) x pohlaví(2) (spokojenost s eu a pohlaví)
Weight variable: četnosti

Statistic	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	12,25133	df=4	p=,01558
M-L Chi-square	12,31301	df=4	p=,01517

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 4 – Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – spokojenost s EU x pohlaví

Statistic	Statistics: postoj(5) x pohlaví(2) (spokojenost s eu a pohlaví) Weight variable: četnosti		
	Chi-square	df	p
Phi	,1226063		
Contingency coefficient	,1216950		
Cramér's V	,1226063		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Příloha č. 2 – Výsledky testování závislosti postoje k euru na pohlaví

Tabulka č. 5 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (euro a pohlaví) Pearson Chi-square: 15,2057, df=3, p=,001649 Weight variable: četnosti					
pohlaví	postoj 1	postoj 2	postoj 3	postoj 4	Row Totals
1	9,47282	12,8344	-0,734513	-21,5727	-0,000000
2	-9,47282	-12,8344	0,734513	21,5727	-0,000000
All Grps	-0,00000	-0,0000	0,000000	-0,0000	-0,000000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 6 - Kontingenční tabulka závislosti postoje k euru na pohlaví

	Summary Frequency Table (euro a pohlaví) Table: postoj(4) x pohlaví(2) Weight variable: četnosti			
	postoj	pohlaví 1	pohlaví 2	Row Totals
Count	1	43	25	68
Column Percent		11,03%	6,23%	
Row Percent		63,24%	36,76%	
Total Percent		5,44%	3,16%	8,60%
Count	2	72	48	120
Column Percent		18,46%	11,97%	
Row Percent		60,00%	40,00%	
Total Percent		9,10%	6,07%	15,17%
Count	3	89	93	182
Column Percent		22,82%	23,19%	
Row Percent		48,90%	51,10%	
Total Percent		11,25%	11,76%	23,01%
Count	4	186	235	421
Column Percent		47,69%	58,60%	
Row Percent		44,18%	55,82%	
Total Percent		23,51%	29,71%	53,22%
Count	All Grps	390	401	791
Total Percent		49,30%	50,70%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 7 - Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – postoj k euru x pohlaví

Statistic	Statistics: postoj(4) x pohlaví(2) (euro a pohlaví) Weight variable: četnosti		
	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	15,20568	df=3	p=,00165
M-L Chi-square	15,30547	df=3	p=,00157

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 8 - Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – postoj k euru x pohlaví

Statistic	Statistics: postoj(4) xpohlaví(2) (euro a pohlaví) Weight variable: četnosti		
	Chi-square	df	p
Phi	,1386483		
Contingency coefficient	,1373346		
Cramér's V	,1386483		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Příloha č. 3 – Výsledky testování závislosti spokojenosti s EU na věku

Tabulka č. 9 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (spokojenost s eu a věk)
Pearson Chi-square: 66,1157, df=20, p=,000001
Weight variable: četnosti

postoj	věk 1	věk 2	věk 3	věk 4	věk 5	věk 6	Row Totals
1	13,1801	-0,28199	1,19503	-3,47329	-2,1565	-8,46335	0,000000
2	14,0248	7,00248	1,60621	-9,45839	-10,1043	-3,07081	0,000000
3	-3,0559	5,89441	0,23602	1,98137	-3,5652	-1,49068	-0,000000
4	-10,5342	-8,25342	-1,83354	2,75528	10,6435	7,22236	0,000000
5	-13,6149	-4,36149	-1,20373	8,19503	5,1826	5,80248	-0,000000
All Grps	-0,0000	-0,00000	0,00000	0,00000	-0,0000	0,00000	-0,000000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 10 - Kontingenční tabulka závislosti spokojenosti s EU na věku

	Summary Frequency Table (spokojenost s eu a věk) Table: postoj(5) x věk(6) Weight variable: četnosti							
	postoj	věk 1	věk 2	věk 3	věk 4	věk 5	věk 6	Row Totals
Count	1	27	10	18	13	11	10	89
Column Percent		21,60%	10,75%	11,84%	8,72%	9,24%	5,99%	
Row Percent		30,34%	11,24%	20,22%	14,61%	12,36%	11,24%	
Total Percent		3,35%	1,24%	2,24%	1,61%	1,37%	1,24%	11,06%
Count	2	53	36	49	37	27	49	251
Column Percent		42,40%	38,71%	32,24%	24,83%	22,69%	29,34%	
Row Percent		21,12%	14,34%	19,52%	14,74%	10,76%	19,52%	
Total Percent		6,58%	4,47%	6,09%	4,60%	3,35%	6,09%	31,18%
Count	3	28	29	38	39	26	40	200
Column Percent		22,40%	31,18%	25,00%	26,17%	21,85%	23,95%	
Row Percent		14,00%	14,50%	19,00%	19,50%	13,00%	20,00%	
Total Percent		3,48%	3,60%	4,72%	4,84%	3,23%	4,97%	24,84%
Count	4	14	10	28	32	34	40	158
Column Percent		11,20%	10,75%	18,42%	21,48%	28,57%	23,95%	
Row Percent		8,86%	6,33%	17,72%	20,25%	21,52%	25,32%	
Total Percent		1,74%	1,24%	3,48%	3,98%	4,22%	4,97%	19,63%
Count	5	3	8	19	28	21	28	107
Column Percent		2,40%	8,60%	12,50%	18,79%	17,65%	16,77%	
Row Percent		2,80%	7,48%	17,76%	26,17%	19,63%	26,17%	
Total Percent		0,37%	0,99%	2,36%	3,48%	2,61%	3,48%	13,29%
Count	All Grps	125	93	152	149	119	167	805
Total Percent		15,53%	11,55%	18,88%	18,51%	14,78%	20,75%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 11 - Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – spokojenost s EU x věk

	Statistics: postoj(5) x věk(6) (spokojenost s eu a věk) Weight variable: četnosti		
Statistic	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	66,11568	df=20	p=,00000
M-L Chi-square	70,14803	df=20	p=,00000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 12 - Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – spokojenost s EU x věk

	Statistics: postoj(5) x věk(6) (spokojenost s eu a věk) Weight variable: četnosti		
Statistic	Chi-square	df	p
Phi	,2865856		
Contingency coefficient	,2754954		
Cramér's V	,1432928		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Příloha č. 4 – Výsledky testování závislosti postoje k euru na věku

Tabulka č. 13 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (euro a věk)
Pearson Chi-square: 50,1958, df=15, p=,000011
Weight variable: četnosti

postoj	věk 1	věk 2	věk 3	věk 4	věk 5	věk 6	Row Totals
1	0,5436	1,40329	-4,98104	5,19090	2,76991	-4,92668	-0,000000
2	10,3123	-7,17067	15,09229	-7,60430	-4,05310	-6,57649	0,000000
3	9,6903	-6,00885	-1,74336	0,71681	-0,38053	-2,27434	0,000000
4	-20,5461	11,77623	-8,36789	1,69659	1,66372	13,77750	0,000000
All Grps	0,0000	-0,00000	0,00000	0,00000	0,00000	0,00000	0,000000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 14 - Kontingenční tabulka závislosti postoje k euru na věku

Summary Frequency Table (euro a věk)
Table: postoj(4) x věk(6)
Weight variable: četnosti

	postoj	věk 1	věk 2	věk 3	věk 4	věk 5	věk 6	Row Totals
Count	1	10	10	8	18	13	9	68
Column Percent		9,09%	10,00%	5,30%	12,08%	10,92%	5,56%	
Row Percent		14,71%	14,71%	11,76%	26,47%	19,12%	13,24%	
Total Percent		1,26%	1,26%	1,01%	2,28%	1,64%	1,14%	8,60%
Count	2	27	8	38	15	14	18	120
Column Percent		24,55%	8,00%	25,17%	10,07%	11,76%	11,11%	
Row Percent		22,50%	6,67%	31,67%	12,50%	11,67%	15,00%	
Total Percent		3,41%	1,01%	4,80%	1,90%	1,77%	2,28%	15,17%
Count	3	35	17	33	35	27	35	182
Column Percent		31,82%	17,00%	21,85%	23,49%	22,69%	21,60%	
Row Percent		19,23%	9,34%	18,13%	19,23%	14,84%	19,23%	
Total Percent		4,42%	2,15%	4,17%	4,42%	3,41%	4,42%	23,01%
Count	4	38	65	72	81	65	100	421
Column Percent		34,55%	65,00%	47,68%	54,36%	54,62%	61,73%	
Row Percent		9,03%	15,44%	17,10%	19,24%	15,44%	23,75%	
Total Percent		4,80%	8,22%	9,10%	10,24%	8,22%	12,64%	53,22%
Count	All Grps	110	100	151	149	119	162	791
Total Percent		13,91%	12,64%	19,09%	18,84%	15,04%	20,48%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 15 - Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – postoj k euru x věk

Statistics: postoj(4) x věk(6) (euro a věk)
Weight variable: četnosti

Statistic	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	50,19577	df=15	p=,00001
M-L Chi-square	49,63108	df=15	p=,00001

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 16 - Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – postoj k euru x věk

Statistic	Statistics: postoj(4) x věk(6) (euro a věk) Weight variable: četnosti Chi-square	df	p
Phi	,2519099		
Contingency coefficient	,2442784		
Cramér's V	,1454403		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Příloha č. 5 – Výsledky testování závislosti spokojenosti s EU na nejvyšším dosaženém vzdělání

Tabulka č. 17 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (spokojenost s eu a vzdělání)
Pearson Chi-square: 61,7247, df=20, p=,000004
Weight variable: četnosti

postoj	vzdělání 3	vzdělání 4	vzdělání 1+2	vzdělání 5+6	vzdělání 7+8	vzdělání 9+10	Row Totals
1	-11,5472	-2,89693	2,17178	2,34847	0,21227	9,71166	0,000000
2	-21,1276	-5,63067	4,28221	10,91534	6,67730	4,88344	0,000000
3	6,0736	4,74847	-6,08589	-3,37423	-1,00613	-0,35583	-0,000000
4	11,1018	3,86871	5,44785	-8,63436	-2,92515	-8,85890	0,000000
5	15,4994	-0,08957	-5,81595	-1,25521	-2,95828	-5,38037	0,000000
All Grps	-0,0000	-0,00000	0,00000	0,00000	-0,00000	0,00000	-0,000000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 18 - Kontingenční tabulka závislosti spokojenosti s EU na nejvyšším dosaženém vzdělání

	Summary Frequency Table (spokojenost s eu a vzdělání) Table: postoj(5) x vzdělání(6) Weight variable: četnosti							
	postoj	vzdělání 3	vzdělání 4	vzdělání 1+2	vzdělání 5+6	vzdělání 7+8	vzdělání 9+10	Row Totals
Count	1	8	3	12	35	6	25	89
Column Percent		4,47%	5,56%	13,33%	11,71%	11,32%	17,86%	
Row Percent		8,99%	3,37%	13,48%	39,33%	6,74%	28,09%	
Total Percent		0,98%	0,37%	1,47%	4,29%	0,74%	3,07%	10,92%
Count	2	34	11	32	103	23	48	251
Column Percent		18,99%	20,37%	35,56%	34,45%	43,40%	34,29%	
Row Percent		13,55%	4,38%	12,75%	41,04%	9,16%	19,12%	
Total Percent		4,17%	1,35%	3,93%	12,64%	2,82%	5,89%	30,80%
Count	3	50	18	16	70	12	34	200
Column Percent		27,93%	33,33%	17,78%	23,41%	22,64%	24,29%	
Row Percent		25,00%	9,00%	8,00%	35,00%	6,00%	17,00%	
Total Percent		6,13%	2,21%	1,96%	8,59%	1,47%	4,17%	24,54%
Count	4	48	15	24	53	8	20	168
Column Percent		26,82%	27,78%	26,67%	17,73%	15,09%	14,29%	
Row Percent		28,57%	8,93%	14,29%	31,55%	4,76%	11,90%	
Total Percent		5,89%	1,84%	2,94%	6,50%	0,98%	2,45%	20,61%
Count	5	39	7	6	38	4	13	107
Column Percent		21,79%	12,96%	6,67%	12,71%	7,55%	9,29%	
Row Percent		36,45%	6,54%	5,61%	35,51%	3,74%	12,15%	
Total Percent		4,79%	0,86%	0,74%	4,66%	0,49%	1,60%	13,13%
Count	All Grps	179	54	90	299	53	140	815
Total Percent		21,96%	6,63%	11,04%	36,69%	6,50%	17,18%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 19 - Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – spokojenost s EU x vzdělání

	Statistics: postoj(5) x vzdělání(6) (spokojenost s eu a vzdělání) Weight variable: četnosti		
Statistic	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	61,72470	df=20	p=,00000
M-L Chi-square	63,34689	df=20	p=,00000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 20 - Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – spokojenost s EU x vzdělání

	Statistics: postoj(5) x vzdělání(6) (spokojenost s eu a vzdělání) Weight variable: četnosti		
Statistic	Chi-square	df	p
Phi	,2752014		
Contingency coefficient	,2653370		
Cramér's V	,1376007		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Příloha č. 6 – Výsledky testování závislosti postoje k euru na nejvyšším dosaženém vzdělání

Tabulka č. 21 – Tabulka reziduí

Summary Table: Observed minus Expected Frequencies (euro a vzdělání)
Pearson Chi-square: 85,5860, df=15, p=,000000
Weight variable: četnosti

postoj	vzdělání 3	vzdělání 4	vzdělání 1+2	vzdělání 5+6	vzdělání 7+8	vzdělání 9+10	Row Totals
1	-9,2162	-0,64223	-0,13527	-7,3603	-0,29836	17,6523	0,000000
2	-16,8521	-4,19216	-0,59166	7,2465	2,41466	11,9747	0,000000
3	-5,7257	-1,42478	-3,09735	11,1239	3,49558	-4,3717	0,000000
4	31,7939	6,25917	3,82427	-11,0101	-5,61188	-25,2554	0,000000
All Grps	0,0000	0,00000	0,00000	0,0000	0,00000	0,0000	0,000000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 22 - Kontingenční tabulka závislosti postoje k euru na nejvyšším dosaženém vzdělání

Summary Frequency Table (euro a vzdělání)
Table: postoj(4) x vzdělání(6)
Weight variable: četnosti

	postoj	vzdělání 3	vzdělání 4	vzdělání 1+2	vzdělání 5+6	vzdělání 7+8	vzdělání 9+10	Row Totals
Count	1	6	4	7	18	4	29	68
Column Percent		3,39%	7,41%	8,43%	6,10%	8,00%	21,97%	
Row Percent		8,82%	5,88%	10,29%	26,47%	5,88%	42,65%	
Total Percent		0,76%	0,51%	0,88%	2,28%	0,51%	3,67%	8,60%
Count	2	10	4	12	52	10	32	120
Column Percent		5,65%	7,41%	14,46%	17,63%	20,00%	24,24%	
Row Percent		8,33%	3,33%	10,00%	43,33%	8,33%	26,67%	
Total Percent		1,26%	0,51%	1,52%	6,57%	1,26%	4,05%	15,17%
Count	3	35	11	16	79	15	26	182
Column Percent		19,77%	20,37%	19,28%	26,78%	30,00%	19,70%	
Row Percent		19,23%	6,04%	8,79%	43,41%	8,24%	14,29%	
Total Percent		4,42%	1,39%	2,02%	9,99%	1,90%	3,29%	23,01%
Count	4	126	35	48	146	21	45	421
Column Percent		71,19%	64,81%	57,83%	49,49%	42,00%	34,09%	
Row Percent		29,93%	8,31%	11,40%	34,68%	4,99%	10,69%	
Total Percent		15,93%	4,42%	6,07%	18,46%	2,65%	5,69%	53,22%
Count	All Grps	177	54	83	295	50	132	791
Total Percent		22,38%	6,83%	10,49%	37,29%	6,32%	16,69%	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 22 - Výsledek chí kvadrát testu o nezávislosti – postoj k euru x vzdělání

Statistic	Statistics: postoj(4) x vzdělání(6) (euro a vzdělání) Weight variable: četnosti		
	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	85,58598	df=15	p=,00000
M-L Chi-square	82,04941	df=15	p=,00000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA

Tabulka č. 23 - Výsledek výpočtu koeficientu kontingence – postoj k euru x vzdělání

Statistic	Statistics: postoj(4) x vzdělání(6) (euro a vzdělání) Weight variable: četnosti		
	Chi-square	df	p
Phi	,3289373		
Contingency coefficient	,3124669		
Cramér's V	,1899120		

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSDA